

SLOVENSKI NAROD.

Plačila vsak dan s večer izveniški redarje in pravilnikar velja po pošti prejeman na avstro-ugarske dežele na vse leto 25 K, na pol leta 13 K, na četrt leta 6 K 50 h, na en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 34 K; na pol leta 12 K, na četrt leta 6 K, na en mesec 2 K. Kdor hoče sam ponj, plača na vse leto 22 K, na pol leta 11 K, na četrt leta 6 K 50 h, na en mesec 1 K 90 h. — Za Nemčijo celo leto 28 K, za vse druge dežele in Ameriko isto leto 30 K. Na naročbo brez izredne vspešilne naročnine se ne osira. — Za omanila se plačuje od petdesetpet petdeset po 14 h, če se omanila tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Depisi naj se izloče frankovati. — Recepti se ne vračajo. — Uredništvo in upravljanje je v Knaflerovih ulicah št. 3. — Upravištvu naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, omanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 84.

Posamezne številke po 10 h.

Upravištvu telefon št. 85.

XXIII glavna skupščina družbe sv. Cirila in Metoda v Ptuj.

(Konec.)

Do letošnjega leta smo imeli na Muti le dekleško enorazrednico. Upravičeno so domačini, šolsko vodstvo na Muti in združeni mariborski podružnici izražali željo, naj se vendar tudi dečkom nudi priložnost pohajati našo šolo, saj v današnjih družabnih razmerah je narodna vzgoja dečkov razmeroma še važnejša nego za deklice. Ker za dvojce šol ni bilo zadosti šolskih otrok, se je družbeno vodstvo odločilo, da spremeni šolo v mešano dvorazrednico. Letošnjo spomlad se je otvoril I. razred in šteje 43 učencev, prihodnje leto se otvori II. razred, in šola dobi pravico javnosti. Ker so šolske sestre ob tej premembi odpovedale nadaljni pouk, se je nastavilo posvetno moč, ki naj bo središče krepkega delovanja za probujo slovenskega prebivalstva v mutski okolici.

Slovenske vzporednice dekleške šole šolskih sester v Mariboru so imele letos 67 učenec ter so popolnoma zadovoljile krajevnim potrebam, kar se tiče dekleškega naraščanja.

Na družbenih zavodih deluje sedaj 55 učnih moči in sicer: 4 svetni učitelji, 4 svetne učiteljice, 17 šolskih sester, 15 posvetnih vrtnaric in končno 5 veroučiteljev. Družbeno vodstvo je v preteklem letu kot nekaj prehod od definitivne uredbe učiteljskih plač izboljšalo plačilne prejemke s provizor. dokladi. Mnogo pozornosti se je obrnilo na spopolnitev opravil in učnih potrebščin ter šolskih knjižnic naših šol.

Učni jezik je bil seveda povsod slovenski. Drugi deželni jezik pa se je poučeval v višjih razredih. Vodstvo stoji na stališču, da treba v smislu doslednega vzgajanja v slovenskem duhu pouk nemščine oziroma italijanščine urediti tako, da pri tem ne bo trpela najmanj narodna zavest učencev niti njih značaj, sicer je pa v tem oziru ugodi krajevnim zahtevam prebivalstva, ki pač odgovarjajo njegovim gospodarskim potrebam. Težka naloga našega učiteljskega bo, da reši resno vzgojeslovno nalogo, kako poučevati v najzgodnji mladosti tuj jezik brez škode za razvoju otroške duše in značaja. Pa ne samo iz tega razloga, tudi z ozirom na šolsko in izvenskolo nalogo si želimo, da vstopajo v družbeno šolsko delo le najboljše moči. Slovenska požrtvovalnost naj nam omogoči, da svoje delavce poštno plačamo in jim zagotovimo izdatno pokojnino.

Družba je tudi drugače delovala na šolskem polju s tem, da je gmotno podprla več požrtvovalnih obmejnih učiteljev, da je darovala sorazmerno velikanske zneske za stavbe obmejnih šol pod pogojem, da ostane učni jezik teh šol slovenski in da bodo poučevali slovenski učitelji. Opremila je celo vrsto takih šol s slovenskimi knjižnicami ter sploh, kjer se je nudila prilika, gmotno podprla vsako šolsko akcijo.

Slavna skupščina mi bo iz umevnih razlogov oprostila, da ne naštevam ne oseb ne krajev, saj je znano, da je bila marsikatera slovenska akcija, ker se je iz želje po popularnosti in samohvale raztrobila v svet, če ne onemogočena, vsaj močno oškodovana. (Odobranje). Tudi glede nameravane ustanovitve novih družbenih šol naj mi slavna skupščina oprosti poročilo o imenih in krajih, ker tozadevna pogajanja še niso končana in bi moje navedbe le utelele nasprotnika predčasno opozoriti. Zborovalci so lahko prepričani, da smo v tem pogledu budni na braniku in da bliznje leto prinese toliko novih ustanovitev, da jih bo le največja požrtvovalnost mogla zmagati. (Odobranje).

Vso pozornost je obrnilo družbeno vodstvo organizaciji. Priznati je namreč moralo, da je bila družbena organizacija doslej več ali manj na papirju. Ta naloga reorganiziranja še nikakor ni končana in se bo do ideala sploh dala izvesti le, kadar bodo po vseh slovenskih pokrajinah delovali potovalni učitelji, ki bodo neprestano gojili stik podružnic s centralo, z živo besedo vzbujali požrtvovalnost ter nadzorovali in urejali notranje poslovanje podružnic.

Podružništvo so pač mnogi smatrali kot nekaj družabni šport in grozeča nevarnost potujčenja jim je vzbudila resnost in skrb. Podružnice je danes 168, od katerih jih deluje 139, 39 pa jih je še speh, in sicer jih spi na Kranjskem 10: ženska v Cerklji, Gorje z okolico, Loški potok, Begunje, Prem, Poljanska dolina, Smednik, ženska v Starem trgu, Št. Vid nad Ljubljano in na Vrhniki moška.

Na Štajerskem jih spi 6, in sicer: Konjice, Laški trg, Ponikva, Sv. Benedikt, Saleška dolina in Velika Pirešica.

Na Goriškem: Naklo, Šempas, Ročinj.

Na Koroškem deluje 9 podružnic, 10 pa jih spi.

Poudariti pa je, da vse omenjene podružnice že spe skozi več let in da so v zadnjem letu prenehale z delovanjem le 4 podružnice, med njimi 3 na Koroškem in 1 na Kranjskem. Zato se je pa ustanovilo zadnje leto 13 novih podružnic, 3 na Kranjskem, 8 na Štajerskem in po 1 na Koroškem ter v Trstu. Oživilo je zadnje leto 32 podružnic, in sicer na Koroškem 2, na Primorskem 8, na Kranjskem 18 in na Štajerskem 5. Nekatere podružnice bodo še v bližnjem času oživele, nekaj jih je bilo pa že izprva mrtvorjenih, ker so bile le izraz hipnega navdušenja kakega rodoljuba, ki je pa kmalu nato zapustil dotični kraj. Stori se je, da koraki glede Koroške, da se vsaj polovica speh podružnic prebudi, drugod pa ustanovijo nove podružnice.

Število družbenih članov presega 8000. Majhno število za slovenski narod! Reorganizacijsko delo podružnic bo treba z vso močjo nadaljevati in v ta namen se je v vodstvu osnoval organizacijski odsek, ki začne že to jesen poslovati.

Osnoval se je pa tudi družbi prijazni konzorcij, ki izdaja mesečnik »Slovenski Branik«. Ta list budi podružnice, jih navaja k rednemu delu in obenem zbira manjšinsko gradivo. Njegova vsebina je neprestan »memento« k delu, redu in resnosti po podružnicah.

Ni moja naloga precenjati delo podružnic po njihovih blagajniških uspehih. Povaliti pa moram tukaj podružnice, katere poleg navadnega zbiranja in prirejanja veselice gojijo tudi intenzivnejše naloge ter pomagajo družbenemu vodstvu z informacijami in njim poverjenim izvrševanjem krajevnih nalog.

Tako je naša vrla tržaška podružnica naša eksekutiva v Trstu in goriška moška podružnica se pripravlja, da postane nekaj podobnega za Gorico. Novomeška in Črnomelj-ska podružnica vrlu opazujeta jezikovno mejo proti Kočevcem. Podružnica na Vranskem je prava centrala narodne izobrazbe. Ž njo tekmujejo mlade podravske podružnice, v katerih se osredotočuje tamošnje narodno življenje.

Osrednje vodstvo se je zbiralo skoro vsak mesec k sejam, vsak drugi teden pa so se vršile seje gospodarskega in šolskega odseka. V njih slučajih je reševal tekoče delo ožji odbor.

Vodstvu je stalo na strani delavno družbeno uradništvo, sestojee iz tajnika, knjigovodje in šolskega referenta, ki je opravljal obenem registraturo in dalje iz pomožnega uradnika. V vodstvu samem in v uradništvu je vladala sloga in veselje do vzvišenega dela.

Koncem poročila me veže prijetna dolžnost, da izrečem posebno zahvalo družbe sv. Cirila in Metoda do slovenskega časopisja, ki je ves čas brezplačno priobčevalo družbene oglase in pozive. Mirno lahko rečemo, da tako požrtvovalnega časopisja nima noben narod.

Slavna skupščina! Mnogokrat se čuje, da je našemu narodu grob že izkopen. Res je, da smo v smrtni nevarnosti, a naš napredek je viden na Primorskem in v kmečkih okrajih štajerskih vkljub štajercijanstvu in »Südmarki« tudi korakamo v celoti naprej. Pač pa se je Nemcem posrečilo ustaviti naravnost napredovanje Slovencev v spodnjestajerskih mestih in trgih ter deloma tudi na Kranjskem. Tudi jezikovnemu otoku kočevskemu moramo posvetiti vso pozornost. Nazadujemo pa na Koroškem, ali bitka nikakor še ni izgubljena. Odločila se bo v prihodnjem desetletju. Tedaj se bo izvršila velika preizkušnja naših življenskih sil. V ta boj hoče družba sv. Cirila in Metoda odločujoče poseči. Zavest, da stojimo pred odločitvijo in pogled na veliki smoter mora uediniti vse, katerim je narodna ideja sveta. Potem bo trobojni prapor družbe sv. Cirila in Metoda zmagovit. (Viharno odobravanje, ki kar ni hotelo ponehati. Poročevalcu so se delale prisrčne ovacije).

Prvomestnik Senekovič je otvoril splošno debato o tajniškem poročilu.

Odvetnik dr. Rosina iz Maribora je dejal, da je izborna poročila najboljša satisfakcija za napade, ki jih je prestal odbor v preteklem letu. Le suha destva so navedena in načrt za bodočnost. Posebno je ugajalo govorniku poročilo, da se oživi obrambno društvo. Delalo se je doslej mnogo na to, da se oživi tisto ljubljansko obrambno društvo »Naša Strazha«, a bilo je vse zastoj. Če bi bila vlada razpustila društvo, bila bi to satisfakcija za Nemce. Naj se ustanovi celokupno obrambno društvo, ki bodi nepolitično. Na Štajerskem se potrebuje posredovalnice glede nakupov zemljišč in oddaje služb. Privatnik tega ne zmore, tudi posojilnice ne, ker so le kreditni zavodi, ne pa banke za parceliranje zemljišč. Naj se ustanovi taka posredovalnica! Slovenski narod išče zdravja pri morju, a ne vidimo, da nam gori za hrbtno zlasti v mariborskem okraju. Posamezen okraj ne more storiti nič. Tu velja delo posredovanja, da si ohranimo Slovence to, kar imamo. Posebno je paziti na industrialne kraje. Maribor ni več nemško mesto, ker je treba le par sto slovenskih delavcev, pa se podre nemški nacionalizem. Kar se zdaj stori od družbe za Maribor, je žrtvoval ta sam. Dolžnost družbe je, da ga bolj podpre, ker je tako važen kot Trst. Tu je treba ustaviti nemški tok. Doslej je ustavljen samo rapidno prodiranje nemštva. A ne le ustaviti moramo nemški tok, tudi prodirati moramo, da si osvojimo izgubljene postojanke. (Burno odobravanje).

Predsednik akad. fer. društva »Prosveta«, Trampuš, je poudarjal, da obstoji med »Prosveto« in Ciril-Metodovo družbo zveza, ker je obema cilj izobrazba naroda. »Prosveta« je kazala vsikdar veliko zanimanje za prosvetanje družbe. Ni nobena usiljivost, če stavi »Prosveta« na občnih zborih družbe razne predloge. Družbino vodstvo je upoštevalo preteklo poslovno leto več od »Prosvete« na lanskim skupščini stavljenih predlogov. Predlagana sprememba pravil se pa še ni izvršila. To je pri družbi nujno potrebno, kajti sedanjost pravila ne odgovarjajo več sedanjim razmeram. Ravno tako je potreben družbi potovalni učitelj. Pri »Südmarki« je tak potovalni učitelj ustanovil v enem letu 120 podružnic. Neobhodno je potreben pri nas, ki imamo še celo vrsto podružnic, ki spe, in krajev, kjer je ustanovitev podružnic mogoča. Govornik prosi

družbo, da če nastavi učitelja, naj bi se tudi »Prosveta« smela nanj obrniti. Delovanje »Prosvete« je osredotočeno večinoma na meje, in zato je treba pogosto informacij, za katere bi se »Prosveta« obrnila nanj. Govornik opozarja nato družbo na glavno ljudsko štetje leta 1910., ko bodo naši birokratje našli po stari navadi manj Slovencev, kot jih je v resnici. Treba je napraviti **privatno ljudsko štetje**. V tem oziru bo stavila »Prosveta« konkretne predloge.

Glede podrobnega dela omenja govornik, da bi se z nabiralniki dalo še mnogo več doseči kot doslej. Naj se uvedejo v boljše situirane hiše **domači nabiralniki**, ki se prav gotovo dobro obneso. Misli je tudi na **loterijo**. Če jo je dobila »Südmarka«, dobiti jo mora tudi naša obrambna družba. Naši poslanci imajo vendar toliko vpliva, da nam izposlujejo to. Da se bo loterija obnesla, bo »Prosveta« napela vse moči. Družba naj bi uvedla na svojih šolah **božičnice**, s čimer se s primerno majhnimi stroški pridobe otroci. Nadalje naj se započne akcija, da bodo boljše situirani stanovi darovali družbi **zavrzene igrače** svojih otrok, katere igrače se porabijo potem za otroke na družbenih vrteih. Končno je misliti na to, da bi se zbirali **stari časopisi**, ki bi se pošiljali na mejo. Ondotni ljudje bodo brali in sčasoma dobili tak nagon do branja, da brez njega ne bodo mogli živeti.

Govornik stavi sledeči dve resoluciji:

1. Družbi se naroča, da do 1. januarja 1909 izdela nova pravila, jih pošlje podružnicam v pregled in jih predloži prihodnji skupščini v potrdilo.

2. Z ozirom na velik pomen, ki ga ima potovalni učitelj za vsako narodno obrambno društvo, se pozivlja vodstvo družbe, da v **najkrajšem času nastavi stalnega potovalnega učitelja**. (Vsestransko pritrdjevanje).

Prva resolucija se je sprejela s soglasno takoj, druga pa istotako, a šele pri slučajnostih, ko je tudi nadučitelj Pesek poudarjal potrebo potovalnega učitelja.

Zupnik Treiber iz Št. Ruperta pri Velikovem izraža svoje veliko zadovoljstvo, da so vsi govorniki ubrali take strune, ki ugajajo vsem. Upa, da pridemo v tir, da se vsi Slovencev oklenemo naše ljube šolske družbe. **Odstraniti je treba vse, kar nas loči in porabi, kar nas duži.** Glejmo Čehe, ki v narodnem oziru vsi skupno nastopajo in moreta sedeti drug poleg drugega katoliški poslanec in socialno - demokratični. Da Slovenci nazadujemo na Koroškem, ni popolnoma resnično. Res se tu in tam kaj odkruši v nemško morje, a narod v sredini napreduje. Toliko se v narodnem oziru še ni nikdar delalo kot se zdaj. Da so podružnice na Koroškem zaspale, je glavni vzrok, da ni bilo na razpolago govornikov, ki bi bili ljudi bodrili. Kar se na Koroškem v narodnem oziru da storiti, se vse stori. Govornik se zahvali glavnemu vodstvu družbe, ki je prišlo v nasprotju s prejšnjim vodstvom do edino pravega prepričanja, da je v družbenih šolah treba predvsem vcepiti in otroci narodno mišljenje in zavednost, vse drugo se pa priroji krajevnim razmeram primerno. Tu je poudariti zlasti učenje nemščine. Kakor se Nemci uče iz potrebe slovenščine, tako smo Slovenci v obmejnih krajih, kjer je Nemec na desni in levi, naravnost primorani, da znajo nemški. S tem, da se naši otroci uče nemški, še ne izgube narodne zavednosti. Predlaga govornik, naj bi se doseglo, da bi v velikovski šoli, ki nima pravice javnosti, delali otroci skušnjo pred svojim učiteljem. Priporoča se naklonjenosti družbe v prihodnje. (Viharno odobravanje).

Prvomestnik Senekovič opomni, da so si tudi Nemci vsi edini glede Schulvereina, pa naj bodo to brezverci, židje ali katoličani. (Klici: Pa pri nas!)

Dr. Kukovec iz Celja želi, naj družba deluje na to, da se razširijo na zaseben način slovensko-nemški gimnazijski razredi v Celju v popolno gimnazijo. Stvar je izvedljiva. Cesar ne morejo izposlovati poslanci, naj omogoči družba! Naj se deluje na to, da se prihodnje leto otvori 5. razred na imenovani gimnaziji. (Splošno pritrdjevanje).

Prvomestnik Senekovič odgovori, da se je taka prošnja, ki je bila vodstvu predložena, odložila, da pa se bo takoj skušala ugodno rešiti, kadar bo dana priložnost zato.

Ravnatelj v pokoju, Lapajne, je mnenja, da je že skrajni čas, da prenehamo prenašati krivice, ki se nam dan zadnevom gode vespovsod. Zato se pritožujemo zoper te krivice do zadnje instance, pri upravnem sodišču na Dunaju je še nekaj pravice. Ko bomo dosegli par desetoric pozitivnih uspehov, bodo že dobili pred nami respekt in nehali pometati z nami. (Viharno ploskanje).

Dr. Ernest Dereani iz Gorice polaga v imenu Goričanov vodstvu večjo brigo za Gorico, kjer se imajo Slovenci boriti z Italijanom in Nemcem. Drugi je hujši nasprotnik, ki ima trdno postojanko v Gorici, da ga bo težko spraviti proč. V Gorici je treba ustanoviti slovenske otroške vrte. Goriški Slovenci se zavežejo, da bodo šolo vzdrževali sami. (Ploskanje).

Gdč. Gregorič govori kot zastopnica škedenjske podružnice in želi, da bi družba bolj podpirala ondotni otroški vrtec. Škedenj je silno izpostavljen, kar dokazuje pojasnitev ondotnih razmer. Otroci v Škedenju so v veliki nevarnosti, da se potope v nemškem ali laškem morju. Naj prevzame družba škedenjski otroški vrtec docela v svojo oskrbo. (Odobranje).

Dr. Žerjav izjavlja, da je vodstvo zelo hvaležno za podane nasvete. Precejšnji del se jih že izvaja, drugi se izvede. Vprašanja, ki so se tu razmotirala, se rešujejo v »Slovenskem Braniku«. Z župnikom Treiberjem se večinoma strinja zlasti glede potrebe skupnega delovanja v obrambi naše narodnosti in naše slovenske zemlje. Zastopnici škedenjske podružnice svetujejo, naj se s prošnjo obrne še enkrat na družbo, ki ugodi njeni želji.

Nato se je tajniško poročilo odobrilo soglasno.

Sledila je

bilanca družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani

za XXII. upravno leto, ki je tale:

Prejemki.

Blagajniški ostanek dne 31. grudna 1906. l. 9306 K 79 vin.

Dohodki leta 1907.:

Prispevki podružnic, in sicer članarine, pokroviteljnine, darila itd. a) Kranjsko 9517 K 68 vin., b) Štajersko 7703 K 8 vin., c) Koroško 308 K 39 vin., d) Primorsko, in sicer Goriško 1331 K 81 vin., Trst 17.045 K 29 vin., Istra 200 K 30 vin., skupaj 36.106 K 55 vin. Dohodki iz vpenpodružničnih veselice 2080 K 46 vin. Darila in podpore, in sicer občin 2444 K, posojilnice in hranilnice 1479 K 33 vin., društva 459 K 54 v., skupaj 4382 K 87 vin. Darovi Mohorjanov 229 K 31 vin. Razni darovi 3377 K 7 vin. Dohodki iz družbenih nabiralnikov 1318 K 56 vin. Zbirke časnikov, in sicer »Slovenskega Naroda« 5223 K 40 vin., »Slovenec« 457 kron 92 vin., »Glas Naroda« 315 K, »Mir« 285 K 70 vin., »Slovenski Gospodar« 240 K 18 vin., »Soča« 41 K 50 vin., skupaj 6563 K 70 vin. Dohodki iz prodaje družbenih vžgalic 6000 K, družbene kave 200 K, družbenega toaletnega mila 38 K 90 vin., družbenega šampanjca 16 K 80 vin., družbenega cigaretnega papirja 319 kron, družbenih svinčnikov 22 K, družbenega platna 200 K, družbenih cilindrov za svetilke 508 K 52 vin., družbenih drož 30 K, družbenih šolskih knjig 1377 K 15 vin., družbenih

knjig 91 K 70 vin., iz prodaje družbenega koledarja za leto 1907. 2646 kron 15 vin., za leto 1908. 2123 K 74 vin., skupaj 4796 K 89 vin., narodnega kolk 4966 K 23 vin., družbenih razglednic 3279 K 3 vin., računskih, oziroma gostilničarskih listkov 855 K 76 vin., volila 3275 K 93 vin., obresti od naloženega denarja 621 K 29 vin., dohodki iz prodaje Veselove knjižnice 1057 K 35 vin., iz družbenih poslopij in posestev 450 kron 45 vin., družbenih vzprejemnic 93 K 64 vin., prehodni prejemki 811 kron 77 vin., narodni davek 65 K 86 vin., darila za vrtec na Savi 2477 kron 23 vin., razni dohodki 257 K 22 vin. Dohodki znašajo torej 1. 1907. skupaj 85.844 K 24 vin. Vsi dohodki pa z ostanom iz leta 1906. 95.151 K 3 vin.

Izdatki:

Deška ljudska šola v Trstu 16.362 K 75 vin., deklaška ljudska šola v Trstu 7827 K 80 vin., otroški vrtec v Rojnu 1801 K 45 vin., otroški vrtec pri Sv. Ivanu poleg Trsta 1559 kron 18 vin., otroški vrtec v Rocolu 1306 K 62 vin., otroški vrtec v Pevni pri Gorici 1030 K, otroški vrtec v Šklednju 480 K, otroški vrtec v Devinu 200 K, otroški vrtec v Podgori pri Gorici 900 K, otroški vrtec v Trziču na Gorenjskem 1759 K 73 vin., otroški vrtec na Savi pri Jesenicah 3655 kron 43 vin., otroški vrtec na Jesenicah 833 K 27 vin., otroški vrtec v Hrastniku 1174 K 38 vin., šola v Št. Rupertu pri Velikovem 4880 K 99 v., šolstvo v Mariboru: otroški vrtec 1500 K, 2. razred ljudske šole 1046 K 44 vin., deklaška ljudska šola na Muti 1881 K 90 vin., otroški vrtec v Celju 1430 K 60 vin., otroški vrtec v Gabrju pri Celju 299 K 99 vin., razne podpore 720 K, vrnjena posojila 7148 K 96 vin., plačane obresti od posojil 1217 K 55 vin., družbeni koledar za leto 1907. 1445 K 32 vin., za leto 1908. 1737 K 24 vin., skupaj 3182 K 56 vin., družbene razglednice 1414 K 20 vin., računski, oziroma gostilničarski listki 313 K 60 vin., družbeni nabiralniki 493 K, šolske knjige in učila 2016 K 80 vin., družbena pisarna 6314 K 61 vin., prehodni stroški 875 K 11 vin., Veselova knjižnica 194 K, pokojninski zaklad za učitelje, učiteljice in vrtnarice 500 K 38 vin., vzprejemnice 689 K, razni stroški 1150 K 37 vin., skupaj 76.160 K 67 vin. Račun glavnice dne 31. grudnia 1907. 1. 8133 K 86 vin. Gotovina dne 31. grudnia 1907. leta 10.856 K 50 vin., skupaj 95.151 K 3 vin. Družba je imela 31. grudnia 1907. 1. a) glavnico 8133 K 86 vin., b) blagajniški ostanek 10.856 K 50 vin. Leta 1907. je bilo pri družbi dohodkov (brez prebitka iz leta 1906.) 85.844 K 24 vin., stroškov 76.160 K 67 vin., torej prebitka 9683 K 57 vin.

Družbeno premoženje dne 31. grudnia 1907. 1.

A. Aktivno premoženje.

Posestva 186.000 K, šolski inventar in učila 2522 K 72 vin., pisarniški inventar 942 K 80 vin., Veselova knjižnica 300 K, zaloga družbenih razglednic 523 K 20 vin., terjatve 3400 K 50 vin., družbena glavnica 8133 K 86 vin., pokojninski zaklad za učitelje, učiteljice in vrtnarice 1000 K 76 vin., blagajniški ostanek dne 31. grudnia 1907. 1. 10.856 K 50 vin., skupaj 214.270 K 64 vin.

B. Pasivno premoženje.

Posojila pri mestni hranilnici v Ljubljani, posojila pri posojilnici in hranilnici na Jesenicah, razni dolgovi, skupaj 21.428 K 62 vin.

C. Čisto premoženje.

Ako od aktivnega premoženja 214.270 K 64 vin. odštejemo pasivno premoženje 21.428 K 62 vin., dobimo čisto premoženje dne 31. grudnia 1907. 1. 192.842 K 2 vin.

Družbeno premoženje dne 31. grudnia 1906. 1. je bilo, in sicer: aktivno premoženje 202.025 K 71 v., pasivno premoženje 32.338 K 7 vin., čisto premoženje 169.687 K 64 vin.

Ako primerjamo čisto premoženje z dne 31. grudnia 1907. leta s 192.842 K 2 vin., s čistim premoženjem z dne 31. grudnia 1906. leta s 169.687 K 64 vin. vidimo, da se je družbeno premoženje pomnožilo v letu 1907. za 23.154 K 38 vin.

Proračun za leto 1909. izkazuje stroškov:

Deška ljudska šola v Trstu 23.000 K, deklaška ljudska šola v Trstu 11.000 K, otroški vrtec v Rojnu 1900 K, otroški vrtec pri Sv. Ivanu 1500 K, otroški vrtec v Rocolu 1300 kron, otroški vrtec v Šklednju 600 K, otroški vrtec v Pevni pri Gorici 1300 K, otr. vrtec v Devinu 200 K, otroški vrtec v Podgori 900 K, otroški vrtec v Trziču 1800 K, otroški vrtec na Savi 2000 K, otroški vrtec na Jesenicah 900 K, otroški vrtec v Hrastniku 1800 K, šolstvo v Št. Rupertu 5000 K, šolstvo v Mariboru 2200 K, šolstvo na Muti 4000 K, šolstvo v Celju 1200 K, šolstvo v Gabrju 900 K, šolstvo v Korminu 4000 kron, vrnjena posojila in obresti

1260 K, razne podpore 2000 K, šolske knjige, učila 2000 K, družbeni koledar 1800 K, družbena pisarna 8000 K, narodni kolek 600 K, računski listki 500 K, nabiralniki 600 K, razglednice 2000 K, pokojninski sklad 1800 K, razni stroški 1000 K, za ustanovitev novih šol, potem posojila itd. 50.000 K, skupaj 137.060 kron.

Dohodki pa so:

Podružnice 36.000 K, Veselice 3000 K, podpore občin, posojilnice itd. 5000 K, Mohorjani 50 K, razni darovi 4000 K, dohodki iz nabiralnikov 10.000 K, časniki 6000 K, vžigalice 6000 K, drugo družbeno blago 1200 kron, šolske knjige 1400 K, družbene knjige 50 K, koledar 2700 K, družbena poslopja in posestva 380 K, narodni kolek 7000 K, razglednice 6000 kron, volila 1500 K, obresti od naloženega denarja 1200 K, računski listki 6000 K, vzprejemnice 100 K, narodni davek 2000 K, razni dohodki 1000 K, skupaj 100.580 K. Ako primerjamo stroške z dohodki, dobimo primanjkljaja 36.480 K.

(Konec prihodnjic.)

Volilna reforma za češki deželni zbor.

Dunaj, 14. septembra. Poslanec Nemec je prišel danes z večjo deputacijo k ministrskemu predsedniku baronu Becku, da poizve, kako stališče zavzema vlada glede volilne reforme. Ministrski predsednik je odgovoril, da je izdelan novi načrt, o katerem se sedaj pogajajo prizadeti ministri. Ker se je vlada opetovano zavzela, se je moral načrt držati principa interesnega zastopstva. Od tega principa vlada nikakor ne odneha. In sicer se vlada ni odločila za splošno kurijo, v kateri bi volili tudi taki, ki volijo že v drugih skupinah, temuč le za take, ki so iz drugih volilnih razredov izključeni. Število mandatov v tej kuriji se zviša na 43. Končno je ministrski predsednik opozarjal, da bi bile vsakojake demonstracije v prilog splošne volilne pravice ali samo volilne reforme ne le brez vrednosti, temuč celo škodljive.

Sloga nemških poslancev v češkem deželnem zboru.

Praga, 14. septembra. Danes popoldne je bilo dolgo posvetovanje zastopnikov vseh nemških strank v češkem deželnem zboru pod predstvom ministra Pradeja. Minister Prade je obširno poročal o sedanjem političnem položaju in o imenovanju uradnikov. Uspeh konference je bil, da so se vse nemške stranke izrekle za skupno zvezo vseh nemških klubov v deželnem zboru.

Za utrjevanje na italijanski meji.

Inomost, 14. septembra. Poslanec Schraffl prireja po svojem okraju volilne shode, na katerih zahteva, da se mora meja proti Italiji utrditi, a število rekrutov za deželne lovce se mora pomnožiti. Govornik je povsod opozarjal, kako nadkriljujejo italijanske utrdbe avstrijske ter naglašal, da je nujna potreba, da se pomnoži število vojaštva na Tirolskem. — Splošno se govori, da vodi Schraffl tako agitacijo po višjem navodilu.

Srbsko-hrvaška koalicija.

Zagreb, 14. septembra. Izvrševalni odbor hrvaško-srbske koalicije je imel večeraj sejo, v kateri je bilo zelo razburljivo razpoloženje. O seji se je izdal komunike, ki pravi: »Z ozirom na dejstvo, da obstoja absolutistični režim na Hrvaškem nespremenjen, da se vlada brez sabora in brez proračuna, da se celo izvoljenim poslancom zabranjuje prirejanje ljudskih shodov ter se s tem krši najsvetejše institucije ustave; nadalje z ozirom na okolnosti, da se pod lažnivo pretvezo velikosrbske propagande posamezne osebe s silo zapirajo ter je vsled tega osebnostna varnost vsake osebe, ki vladujoči kliki ne ljuba, v neprestani nevarnosti, je izvrševalni odbor sklenil, da se skliče čimprej plenarno zborovanje hrvaško-srbske koalicije, da se temeljito posvetuje o sredstvih in potih, kako bi se organizirala na zakonitih in ustavnih potih splošna obramba proti sedanjemu režimu.« — Ker se dne 22. t. m. odpre peštanski parlament, se je sklenilo, da se zbere 21. t. m. v Budimpešti vsi hrvaški delegatje k plenarni konferenci.

Gonja proti Srbom na Hrvaškem.

Zagreb, 14. septembra. Aretacije se nadaljujejo. V Jasenaku pri Ogulinu so zaprli po hišni preiskavi kmeta Borojevića. V Zemunu pa so aretirali šest srbskih vseučilišnikov, ki so bili na počitnicah. Dolže jih veleizdaje in ščuvanja. Preiskava se vodi strogo tajno.

Za ustavo v Bosni.

Sarajevo, 14. septembra. »Muslimanska Savjest« je prinesla članek, v katerem pravi: »Umevno je, da smo mohamedani prijatelji Turčije ter želimo priti zopet pod turško cesarstvo. Ako bi pa to ne bilo mogoče, izjavljamo odločno, da hočemo ostati pod vrhovno vlado Avstro-Ogrske. Z vsemi sredstvi bi se branili proti temu, da bi nastala iz Bosne srbska ali črnogorska provinca.«

Bolgarsko-turški konflikt.

Carigrad, 14. septembra. Veliki vezir je izjavil, da bolgarski diplomatični agent Gešov zato ni bil povabljen k diplomatskemu obedu, ker je Bolgarija turški vazal ter tvori te obote vladni s političnega stališča le eno vlado. Zato se bolgarski diplomatični zastopnik ne more udeležiti slavnostnega sestanka zastopnikov zunanjih držav.

Dogodki na Turškem.

Carigrad, 14. septembra. Radikalni turški politiki pripravljajo načrte o izpopolnitvi Mithatove ustave, ki je prišla sedaj po 30 letih nespremenjena v veljavo. Mladoturki hočejo napraviti ustavo demokratično. Zato tudi zahtevajo, da senatorjev ne imenuje sultan, temveč parlament.

Solun, 14. septembra. Bolgari v Macedoniji se naglo oborožujejo ter se je vsak trenotek bati spopadov.

„Slovensko društvo“

Ima danes zvečer ob 9 uri odborovo sejo v restavracijskih prostorih „Narodnega doma“. Edina točka dnevnega reda je razgovor o dogodkih v Ptuj in njih posledicah za Ljubljano

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 15. septembra.

— Kakšen odgovor damo Slovence na barabske tolovajske napade nemške fakinaže na Slovence v Ptuj? Napadi v Ptuj na mirne naše ljudi zahtevajo odgovora, in sicer tako temeljitega, da se bo čutil na leta. Ker so bili napadi izvršeni na Slovence iz vseh slovenskih pokrajin, moramo dati ta odgovor vsi Slovenci. Neizprosno naše geslo bodi: Svoji k svojim! Kdor se pregreši zoper to geslo, izdaja slovenske koristi tujcu, ki nas v zahvalo zato, da smo ga zredili s svojim denarjem, napada in ropo kot pčestni tolovaj. To je treba povedati vsem našim ljudem! Sklicujte shode, poučujte ljudstvo, da se ve ravna! Nemci in nemskutarji so v Ptuj Slovence in Slovenke preteptali, pljuvali na nje, jih polivali s tinto, metali na nje kamenje, pobijali po tleh, kričali, da jih je treba ubiti, in zdaj naj bi mi Slovenci in Slovenke še nadalje mastili s tisočaki te in take ljudi? S ptujskimi napadaleci simpatizira vesoljno naše nemstvo, zato smemo pričakovati, če ne bomo o pravem času stopili krepko na prste tem ljudem, da se bodo tolovajski napadi Nemcev na Slovence v takem in še večjem obsegu in z isto sirovostjo in barabstvom ponavljali tudi drugod. Nemške sodrge je že povsod dosti in kako oblastno nastopa n. pr. v Gorici, Celju in celo v Ljubljani! Slovenci moramo sčistiti zrak, da ga ne bo več napolnjeval nemški smrad, in to se zgodi edino s tem, da zahajamo Slovenci in Slovenke kupovat le k Slovincem in Slovenkam, nemške trgovce in obrtnike naj pa podpira nemška drhal. Mera je polna, slovenske potrepljivosti, ki rodi take sardove, kot smo jih videli v nedeljo v Ptuj, je in mora biti enkrat za vselej konec. V tem oziru vsi na podrobnem delo!

— Tolovajski napad na Slovence v Ptuj. Večraj smo podali nepretrgano sliko dogodkov, ki so se v soboto in v nedeljo doigrali v Ptuj. Ker so tolovajstva, ki so jih zagrešili ptujski in drugi spodnještajski nemčurji na slovenskih gostih v Ptuj, tako gorostasna, da jih normalno misleč človek jedva mora pojmiti in da je človeku, ki ne pozna razmer, težko verjeti, da so takšni dogodki mogoči v takozvani kulturni državi, je lahko, da je marsikateri izmed naših čitateljev, ki je bral naše večerajnje poročilo o ptujskih dogodkih, majal z glavo, češ, ta poročila so pretirana in strankarsko prikrojena. Zato hočemo tu navesti izvestje v Gradcu izhajajočega glasila socialno-demokratske stranke »Arbeiterwille«, ki je poslal v Ptuj svojega posebnega poročevalca. Ta poročevalci piše v »Arbeiterwille« z dne 15. t. m. o dogodkih v Ptuj tole: »Za predigro k »velikemu dnevu« so nemški kulturnosoci v soboto zvečer pred »Narodnim domom« tulili in živigali,

li, okna pobijali in slovenske hiše mazali z blatom. Da bi se »veliki dan« dostojno uvel, so Slovincem s palicami vbijali nemško kulturo. Velika predstava pa je imela biti se le v nedeljo. K svojim šestim redarjem v Ptuj si je župan Orniš se izposodil 26 stražnikov iz Maribora, Celja, Celoveca in Beljaka, da bi s tem zabranil sodelovanje orožništva. Na kolodvoru in potu v mestu so opetovano nastale prav kritične situacije. Nemške nacionalce so sprejemali s heil-klici, Slovence pa s tuljenjem in živizganjem. Slovenskim živio-klicem je sledilo živizganje in tulenje nemških nacionalcev in njihove »jungmannschaft«, ki so bili od prvega do zadnjega preskrbljeni s piščalkami in s strašili za pse. Posebno se je pri tem odlikovala Ornikova deška kapela, ki sicer ni korakala v vrstah z godbenimi instrumenti, ki pa je bila mesto tega vseskozi opremljena s piščalkami. Priznati je treba nemškim nacionalcem: imeli so dober dan, zakaj docela nemoteno so lahko bili po »slovenskih bučah«, metali jajca in kamenje, polivali Slovence s kemično tinto in kričali »Heil« ter psovali: »Schlagt ihn nieder, den windischen Hund!« Saj so jim prišli iz Maribora in Celja, deloma tudi iz Grada na pomoč »vnete« roke, palice, piščalke in vpiljoča grla. V manjšini se nahajajoči Slovenci so odšli v »Narodni dom«, spremljani od policije in živizgajočih nemških nacionalcev. Če je kdo izmed Slovencev zavril psovke, je bil pretepen; če se je proti temu branil, je bil on aretovan, ne pa morja demski nacionalci. Redarji so pri pretepih vedno nekoliko časa čakali, da so Slovenci dobili batin in da so nemški nacionalci imeli veselje. Naš poročevalci je bil sam priča, ko je neki od nemškega »Schulvereina« podpirani tapetnik z volovsko žilo, ki je bila po vrhu še opremljena s svinecem, tolkel po glavah Slovencev in ko je neki mariborski nemško-nacionalni »Arbeiterbündler« nekemu gospodu strgal klobuk z glave in si prilastil njegov društveni znak. Mi poznamo tega nemško - nacionalnega tatu, ki si je prilastil tujo slovensko last in se je s tem še bahal pred svojimi »nemškimi bratci«. Spominjanja vredni prizori so se doigrali še pri »sprejemu« popoldne, ko so došli slovenski romarji in mariborski nemški - nacionalci. Napadli in stekli niso samo nositelja križa, marveč tudi dva nemško - nacionalna »Arbeiterbündlerja«, ki so jih smatrali za Slovence. — Tako piše »Arbeiterwille«, list, izhajajoč v nemškem Gradcu, ki se mu pač ne more očitati, da bi bil posebno naklonjen nam Slovincem.

— Zobj za zob! Vsa slovenska javnost je razburjena radi divjaških napadov na Slovence v Ptuj. V mestu Ptuj imajo vso moč v rokah nemčurji. Dasi vsi ti nemčurji žive izključno od slovenskega kruha, vendar se upajo vprizarjati pravcate pogrome na mirne Slovence. Na čelu teh pogromov, ki so se doigrali v soboto in nedeljo v Ptuj, so bili župan Orniš in ptujski mestni občinski svet. Na tolovajstva, ki so se zgodila na Slovincih v Ptuj pod patronanco župana Orniš in občinskega sveta ptujškega, mora primerno odgovoriti vsa slovenska javnost. Pred vsem ima besedo mestni občinski svet ljubljanski in za njim vse slovenske občine, ki naj glasno in odločno dvignejo svoj glas proti divjaštvu, čegar pozorišče je bilo preteklo nedeljo mesto Ptuj! A še eno! Proč sedaj z vsemi neumestnimi ozirji! Pričakujemo, da bo se vzpričo nečuvnih ptujskih dogodkov ojunacil tudi naš ljubljanski magistrat in jel izvajati načelo zob za zob! Za danes opozarjamo samo na to-le: V »kresiji«, ki je last mestne občine ljubljanske, je trgovina »Pri škofu«. Ta lokal ima v najemu od mestne občine eden najbolj zagrozenih nemčurjev v Ljubljani Drogenik, ki se skriva pod imenom trdke Miklave. Ta mož je strupen sovražnik vsega kar je slovensko, in je eden najbolj navdušenih članov »Turnvereina«, »Südmarke« in »Schulvereina«. In temu moze se da v najem starenomirani lokal »Pri škofu«, ki je prava zakladnica za trgovce! Ali ni mladih slovenskih trgovcev, ki komaj čakajo, da bi dobili ugoden prostor za otvoritev svoje trgovine?! Zobj za zob bodi v bodoče naše geslo! Zato pričakujemo, da bo mestni občinski svet storil svojo narodno dolžnost tudi v slučaju Drogenik. Gada na svojih prsih ne bomo več redili!

— Nemčurjski tolovaji v Ptuj. (Iz ptujске okolice.) Tolovajski napadi ptujskih nemčurjev in z vseh vetrov skupaj zbobnanih nemčurjskih capinov na mirne Slovence v Ptuj vzbudilo je med kmečkim prebivalstvom po vsej ptujski okolici nepopisno ogorčenje. Žalibog, da so v okolici prepozno zvečer izvedelo, da so bili v Ptuj domači slovenski kmetje in kmečki fantje od nemških barab pod zaščito policije tepeni in z

gnilimi jajei in črnifom polit, drugače bi se bilo iz bližnje okolice na tisoče fantov podalo v Ptuj, da pokažejo nemškim tolovajem, kje so slovenska tla. Dušni oče nesramnih napadov je ptujski župan Orniš in njegov adjutant odvetnik dr. Plahky, glavna aranžerja preteptov pa sta urednik »Stajerca« Linhart in železniški uradnik Siegl. Linhart je baje sestavil znani hujskajoči oklic na Nemce, ki ga je večeraj »Slov. Narod« objavil. To je torej tisto sporazumljenje, katero hoče »Stajerca« med obema »sosednima narodoma« doseči. Slovenski kmet si pri ptujskih Nemcih dobro došel, kadar prineseš denar, ako pa prideš se v Ptuj veseliti, pa si »windischer Hund«, katerega je treba s palico in kamenjem pobiti in z gnilimi jajci in črnifom polit. Mesto Ptuj je slovenskemu kmetu odprto, kadar nosi Nemcem denar, ako pa se hoče v Ptuj med svojimi veseliti, potem so pa to mesto nemška tla, na kateri ne sme stopiti Slovence, ako hoče, da ne bode tepen. In kdo so tisti ljudje, ki so glavni provzročitelji nedeljskega tolovajskega napada na mirne Slovence? Kdo plača tiste policaje, ki so prišli iz Celja, Maribora, Celoveca itd. pomagat fakinaži pobijati slovenske kmete, kdo plača tisto fakinažo, ki so jo Ptujčani naročili iz bližnjih nemških mest nesramno napadati mirne Slovence in jih polivat z jajci in črnifom? To vse plača mesto Ptuj, te razbojnikje plačajo ptujski meščani, ptujski trgovci, ptujski obrtniki, torej tisti ljudje, ki od Slovencev živijo. Zdjaj smo na jasnem, zdaj vemo, kaj pomeni »Stajercevo« sporazumljenje med Nemci in Slovenci.

— Napad na romarje. S popoldanskim vlakom prišlo je v nedeljo v Ptuj mnogo romarjev, ki so se vračali iz Ruš. Nemški burši so romarje sirovo napadli, jim vzeli križ in ga teptali z nogami ter pljuvali po njem. Kje pa je tukaj bilo tisto »katoliško kmečko ljudstvo«, ki je po večerajšnjem poročilu »Slovenec« branilo »bojazljive liberalne škričce« pred nemškimi sirovostmi?! Ali ni tukaj v istini bilo treba odporne sile?! Kakor je videti, se »Slovenec« gnjusnih nemškutarskih napadov v Ptuj na skrivnem veseli. Fej, takim narodnjakom!

— Brzjavka župana Hribarja na skupščino »Družbe sv. Cirila in Metoda« je rabila 12, reči dvanaest ur, predno je dospela na svoje mesto. Edino zanikrnost poštne uprave ali pa šovinizem nemških pošt nih uradnikov je moglo to zakriviti. Pričakujemo in zahtevamo temeljite preiskave!

— Odkritje Gregorčičevega nagrobnika in goriški klerikalei. — Zgodil se je škandal, ki je zadal klerikalni stranki na Goriškem hud udarec. Pred kratkim časom se je bavil tudi »Slovenski Narod« s slavnostjo o priliki odkritja Gregorčičevega nagrobnika in poročal je — goilo in čisto resnico. Laški cerkveni pevc so peli pri rojstni hiši in ob grobu slovenskega pesnika. — to je dejstvo, in tega dejstva ne more prikriti in zakriti klerikalna »Gorica« z velikanskim svojim plašcem — laži. Pa peška in deželna zastava sta vihrali na pokopališču, kjer leži slovenski pesnik, — o slovenski trobojnici ne duha ne sluha — to je dejstvo, na katero goriški klerikalei sploh ne odgovarjajo. To so pač škandali, — kakršni se še niso dogodili ne samo na Goriškem, temveč tudi ne na celem slovenskem ozemlju. Le kdor je v resnici Slovenec, komur se pretaka po žilah slovenska kri, ta lahko pojmi gigantstvo tega škandala po eni strani in strankarsko zaslepljenost njegovih provzročiteljev po drugi strani. Dobil se je pa vseeno »slovenski« list: »Gorica«, ki skuša braniti premišljene korake laživojščakov za slovensko narodnost. Ta list pravi v svoji sobotni številki, da vsi tisti italijanski cerkveni pevc, ki so pomagali dvigniti slovenskost odkritja Gregorčičeve spominске plošče in njegovega nagrobnika, niso Italijani razven enega, ki ima pa narodno ženo (recte Slovenko za ženo). Tudi za slučaja, da se v tem oziru ne bi zlagala pobožna »Gorica«, bi ostal vendar škandal, da se je udeležil prireditve v spomin slovenskega pesnika en Italijan in sicer kot sotrudnik s svojim glasom. Naj se bi raje udeležila te slovensosti njegova narodna žena! Sicer pa čemu toliko odgovora na brezdomovinsko, protislovensko »Gorico«? Dejstvo je, da so vsi cerkveni pevc, ki so sodelovali pri odkritju Gregorčičevega doma, Italijani in da se zavedajo tudi tega. Če prav je nekaj brezdomovinskih, slovenskih, klerikalnih dijakov pomagalo peti laškim pevceem v slovenskih hribih, to pač ne more skrhati osti, da so bili ravno italijanski pevc središče celega zbora. Klerikalei so in ostanejo brezdomovinci, po njihovem delovanju se jih lahko spozna kot take, svojo narodnost zapostavljajo svojim

(Dalje v prilogi.)

strankarskim koristim, kakor kaže eminentno slučaj z Gregorčičevim nagrobnikom in vključ temu se študijo s priimkom »Slovenska ljudska stranka«. Ravno ta slučaj, v katerem tvori središče vsem najsimpatičnejši slovenski pesnik, katerega zlorablja po naši klerikalci v svoje umazane strankarske namene, mora odpreti našemu ljudstvu na Goriškem oči, saj se sedaj lahko sami prepričajo, da ni več nič svetega na svetu klerikalcem, niti ne spomin na velikega pesnika S. Gregorčiča, ki ni imel druge slabosti v očeh klerikalnih zagrizencev kakor te, da ni krpil nobene slovenske papeževske himne.

— **Kočevarji besno divljajo** proti slovenski posojilnici in ji delajo na ta način nehoti najboljše reklamo. Malo številce treznomiselnih Kočevarjev javno priznava, da ta pobesnelost ne more obroditi dobrih sadov za kočevarsko bodočnost. Saj vidijo dan na dan, kako se Slovenci vedno tesneje družijo in da imajo že danes moč, kjerkoli javno nastopijo. Kočevarje to silno grize in ne morejo si na drug način pomagati, kakor da slovensko občinstvo insultirajo, tablo kočevarske posojilnice krajejo, drugo tablo — nezmožni ukrasti jo — majo in prilepljajo nanjo blaženi: Heil! Neki posebno pretkani Kočevar pa je dostavil temu: Heil-Anstalt für kreditbedürftige Gottscheer! To vam je bilo po mestu smeja! Na nedeljo je na tisoče glav stalo pred posojilnico in obudovalo kočevarsko modrost. Mnogo stotin z dežele jih je šele sedaj izvedelo o slovenski posojilnici, ki je iz te izborne reklame že lep dobiček napravila. Prosimo Kočevarje, da kmalu zopet poskrbe za tako uspešno in brezplačno reklamo!

— **Imenovanje.** Za predsednika delne komisije za dohodninski davek in prizivne komisije za osebno dohodnino na Kranjskem je imenovan dvorni svetnik in finančni ravnatelj Alojzij Kliment.

— **Iz finančne službe.** Finančni koncipist Makso Debevo je poklican od davčne administracije v Ljubljani k fin. direktorju. Višji davčni upravitelj Rihard Murgel v Novem mestu in davčni upravitelj Josip Ferlič v Višnji gori sta stopila v pokoj. Premišljeni so: evidenčni geometer I. razreda Fr. Witschl iz Ribnice v Kočevju, evidencna eleya Franc Omerza iz Krškega v Črnomlju in Anton Bojce iz Vipave v Ribnici; davčni asistent Ivan Drobničnik od davkarje v Vipavi k davkarji Ljubljana okolica in davčna praktikantka Ivan Cerkovnik iz Krškega v Logatecu in Ciril Pezdich iz Kranja v Žužemberku.

— **Iz zdravniške službe.** Deželni odbor je imenoval za okrožnega zdravnika na Bledu gosp. dr. Janka Benedika, vojaškega zdravnika v pokopju.

— **Iz šolske službe.** Izprašana učiteljica gđ. Matilda Podkrajšek v Ljubljani je pripuščena kot praktikantinja na tukajšnji gluho-nemnici.

— **Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** je poslal g. Anton Avsec, c. kr. sodn. pristav v Postojni in sicer 10 kron iz neke kazenske poravnave in 4 K 44 nabranih pri Ribniku na fantovskem večeru g. J. Silca. Hvala!

— **Gleda razstave „Otrok“** se nam piše: V Ljubljani se je pretekli teden otvorila razstava „Otrok“. Razstava je poučna in zanimiva pred vsem za matere, starše in sploh za vse one, ki imajo posla z otroci. Zato bi kazalo, da bi se na to razstavo povabile, oziroma poklicali tudi babice, ki bi gotovo videle marsikaj poučnega in za nje zanimivega. Priporočati bi torej bilo, da bi se zainteresirani krogi pobrigali za uredničenje te ideje.

— **Na razstavi „Otrok“** v „Narodnem domu“ zbujajo poleg higijske skupine posebno pozornost pri materah II. skupina, kjer je razstavljena prva kranjska mirodilnica Antona Kanca. Redilna sredstva za otroke, kakor alkohola prosti sok, razni kakao, redilne moke, krepilne čokolade, sladni izvlečki, redilni sladkorji, čaji itd. Nadalje so razstavljena razna sredstva za postrežbo otrok, kakor aparati za inhaliranje, za steriliziranje, brizgalnice, poveze, itd. Končno sredstva za snajenje ust in zob, kakor razne ustne vode, paste in praški. — Želati bi bilo, da bi to z izredno vestnostjo in marljivo vstopijo prirejen razstavo obiskala pač vsaka slovenska mati in vsaka deklica. Splošno slovensko žensko društvo je z razstavo prekosilo samo sebe ter nam priredilo nekaj, česar niti mnogo večji narodi dosedaj niso zmogli. Pa ne samo za matere in bodoče matere, temveč za vsakogar hrani razstava polno zanimivosti.

— **Društvo odvetniških in notar-skih uradnikov za Kranjsko** je imelo v nedeljo, dne 13. t. m., v restavracijski dvorani hotela „Južni kolodvor“ (Seidl) izredni občni zbor.

Zborovanje je otvoril društveni predsednik g. Bl. Kamenšek, predstavivši zastopnika vlade s pozdravom na doše društvenike in odposlanec časopisa. Ko je imenoval zapisničarjem g. Avg. Petriča, overovateljem g. Stora in g. Čebulo ter rediteljem g. Hirschmana in g. Schifferja, je prešel nato k dnevnemu redu, katerega bistveni del je bil poročilo o bližajočem stanovskem zborovanju na Dunaju ter volitev delegatov k zborovanju in v državno organizacijo. Dne 11. oktobra t. l. bo zborovanje državne organizacije na Dunaju. Na predvečer zborovanja se pa bode vršil velik demonstrativni shod. Rešiti se mora substitucijsko vprašanje in definitivno določiti namestni penzijski zavod. K temu prispevati morajo vsa društva iz cele države. Ako se društvo udeleži zborovanja na Dunaju po delegatih, določilo bode društveno vodstvo. Občni zbor je namreč na predlog g. Esta izbirno in odpošiljatev delegatov na Dunaj prepustil društvenemu vodstvu. Pri nadomestnih volitvah je bil v odbor izvoljen soglasno g. Josip Habe, odvetniški uradnik v Ljubljani. Pri slučajnostih je g. Est opozarjal na mládnost nekaterih tovarišev do lastne stanovske organizacije ter nasvetoval društvenemu vodstvu, da se poprime podrobneje organizatoričnega dela. Nato je društveni predsednik zaključil zborovanje z običajno zahvalo za obisk.

— **Nadučitelj Karel Dermelj.** Preteklo soboto se je vršil popoldne pogreb umrlega nadučitelja Karla Dermelja z Domobranske ceste na pokopališče k Sv. Križu. Pokojni Dermelj je bil svoj čas učitelj v Postojni, kjer je služboval 12½ let. Iz Postojne je prišel v Cerknico; tam je bil nadučitelj 28 let. Bil je v vsakem oziru napreden, korakal je vedno z duhom časa in ostal čvrst in bistrega duha do zadnjega. V Postojni, kakor tudi v Cerknici, je bil delaven ne samo v šoli, ampak tudi izven nje in si je pridobil mnogo zaslug za napredek šolstva pa tudi na socialnem tamošnjem polju. Za njegovega službovanja se je razširila cerkniška šola v štirirazrednico, zidalo se je novo šolsko poslopje, uredil se je šolski vrt itd. Svoj čas je vadil pevski zbor, ki je veliko pripomogel k cerkniškim zabavnim večerom. Dermelj je bil duša cerkniške čitalnice in je opravljal skozi mnogo let nje tajništvo. Zanimal se je z vso svojo močjo za napredek trga in bil povsod, kjer se je šlo zanj. Bil je predsednik kmetijske družnice, tajnik požarne brambe in zadnji čas tudi tajnik občinske cerkniške. Učiteljsko društvo za logaški okraj ga je imenovalo svojim častnim članom, c. kr. okrajni šolski svet pa ga je imenoval krajnim šolskim nadzornikom. Kako je bil priljubljen in pa da je vedela Cerknica ceniti njegove zasluge, pokazal je njegov pogreb. Cerkiška občina, kakor tudi tamošnji krajni šolski svet sta položila krasna venca na njegovo krsto. Sam župan cerkniški g. Serko in občinski svetovalec Zagorjan ter mnogo drugih Cerkničanov je prišlo k njegovemu pogrebu, navzoča je bila tudi deputacija požarne brambe v uniformi in mnogo učiteljstva iz Ljubljane in dežele. Okrajno učiteljsko društvo za logaški okraj je zastopal njega predsednik g. Benedek s Planine. Pevo so mu zapeli prekrasne nagrobnice pred hišo žalosti v cerkvi in na grobu in pomagali so s tem poslati spomin v svojem vedenju vedno skromnega, a vendar zelo zaslužnega moža. N. p. v. m.!

— **Pevski zbor „Glasbene Matice“** ima v sredo, 16. t. m. ob 8. zvečer v pevski dvorani važen sestanek. Odbor vlnjudo vabi vse dose-danje pevce in pevke in pa nove člane, da se razgovorimo o prireditvi jubilejskega koncerta in o priredbah v koncertni seziji 1907/09 sploh.

— **Umrli** je danes ponoči v Ljubljani hišni posestnik g. Karel Rom. **Bojevnikov sestanek** iz leta 1848. in l. 1878, ki nameravajo praznovati 60letnico vladanja Franca Jožeta in 30letnico od kar so se udeležili bojev v okupacijskih delalah, se vabijo na sestanek, ki se priredi v salonu gostilne g. Ivana Beliča, Dunajska cesta št. 8, dne 17. septembra ob 7. zvečer.

— **Poročil** se je danes gosp. Niko Novakovič, veletrebec z vinom v Ljubljani, z gđ. Tinko Večerina na Sušaku pri Reki. Iskreno čestitamo!

— **Pozor gostilničarji in kegljaški klub!** Piše se nam: Nekje na hrvaško-slovenski meji sem imel pred kratkim priliko opazovati veselo dejstvo, da so gostilniški gostje pri kegljanju rabili mesto pisalnih desk računske listke družbe sv. Cirila in Metoda. Ta vesel pojav je posnemal vreden in gotovo ne sme ostati osamljen. Zatorej pozor slovenski, narodni kegljavo! Ne sme biti na Slovenskem ne gostilne, ki ima kegljišče, ne kegljaške kluba, ki bi ne rabil mesto pisalnih desk družbenih računskih listkov Naša družba sv. Cirila in Metoda vam bo zato gotovo hvaležna. Pred očmi naj vam bo vedno star pregovor:

„Zrno do zrna pogača, kamen do kamna palača.“

— **Na železnici ponesrečili.** Na kolodvoru na Jesenicah je včeraj popoldne ponesrečil naš kranjski rojak, gospod Alojzij Terček, višji davkar v Brčki v Bosni. Prišel je bil v Ljubljano za nekaj dni na dopust, da obišče svoje sorodnike in se po mnogih letih zopet malo ogleda po domovini. Včeraj je s hčerko in netjakinjo napravil izlet skozi Vintgar na Bled in se zvečer z Bleda odpeljal proti Ljubljani. Seveda mu železniške razmere na Kranjskem niso znane in zato ni vedel, da mora na Jesenicah prestopiti na drug vlak. Zanašal se je, da bo že sprevodnik poklical, kje je treba prestopiti. Na Jesenicah pa se sprevodnik ni oglasil. Pokojnik je še iz vagona stopil in stal pred vlakom, a da mora prestopiti na drug vlak, tega ni vedel. In konduktar se ni oglasil. Končno je gosp. Terček slučajno od nekega drugega popotnika izvedel, da je treba prestopiti, kar mu je sprevodnik potrdil. G. Terček je skočil nazaj v vagon po svoje stvari, sprevodnik ga je naganjal „le hitro, le hitro, le hitro“ — g. Terček je hotel čez tir v tem trenutku so zavpili ljudje, sprevodnik je skočil za njim, da bi ga zadržal, a bilo je že prepozno — od druge strani došel vlak je gosp. Terčka podrl in ga povozil. Lokomotiva in trije vagoni so šli čez njega, siromak je bil na mestu mrtev. Kriva je te nesreče samo železnica. Od moža, ki živi v Bosni in do tega dne še ni videl Bohinjske železnice, pač ni zahtevati, naj bi vedel, kje mora prestopiti. Dolžnost sprevodnikov je odklicati prestopanje, to pa se tu ni zgodilo. Tudi bi bil sprevodnik moral vedeti, da prihaja vlak od druge strani in bi ne bil smel v tako nevarnem trenutku še priganjati ponesrečenca z „le hitro, le hitro“, naj steče čez tir tik pred prihajajočim vlakom, v drugi vrsti so krive nesreče itak znane pomankljive razmere na jeseniškem kolodvoru. Postaje-načelnikstvo na Jesenicah je z vso prijaznostjo poskrbelo, da sta se ponesrečenčeva hčerka in netjakinja odpeljali v Ljubljano; dalo jima je tudi spremljevalca, kar je vse hvale vredno. Pokojni g. Terček je bil ljubezniva zlata duša. Skoro 30 let je služboval v Bosni in bil star 60 let. Ravno na dan nesreče je bilo 24 let, kar se je oženil. Zapustil je vdovo, rojeno Dovč iz Ljubljane, in petero še ne preskrbljenih otrok. Truplo se prepelje v Ljubljano. Bodi vrlému dobremu možu ljub spomin!

— **Una Volta, Stefe e, tutti quanti.** Prijatelj našega lista nam piše: Bol-tek in Stefe sta se malo blamirala. In sicer se je to zgodilo pozno v noči, ali pa rano v jutro v petek. Petek pa je sploh slab začetek; Stefe je kratko pred obravnavo, ki bi jo moral imeti pred poroto, neznanu kam izginil. Ko pa je postalo očitno, da je zopet jasno, je takoj zopet prišel iz svojega skrivališča. Bilo je v petek po noči. Volta, Stefe in drugovi so baš primahali iz gostilne pri „Fajmoštru“ na Sv. Petra cesti pred Lloydom jim je prišla nasproti družba tujcev, ki so govorili laški. Eden izmed njih je nič hudega sluteč izrekel besedi: „Una volta“. Naši junaki, čuvši besedo „ana volta“ so navallili na družbo vpiljoč: „Kaj! Volta! Kaj hočete Volta?“ „Tukaj je Volta! Kaj čte, kaa, povejte!“ Tuja družba je osupljena ostala in se v prvem hipu niti ni zavedala, v čem da se pregrešila. Stefek se je postavil in se zaganjal kakor petelin na gnoju, zdaj v enega, zdaj v drugega; družba, med katerimi so bile tudi dame, se je izgovarjala da ne ve, kako, pa zakaj da se jo na tak način napada. Ko je Stefe enega izmed gospodov vprašal, če zna slovenski in ko mu je odgovoril, da ni več slovenščine in da se je družba pomenkovala o zvezdah in o medvedu na nebesnem oboku, pri tem pa, da je eden izmed družbe nič hudega sluteč izustil tudi besedi „Una volta“, je Stefe se jel upravičevati: „Pardon, pardon, Volti to ni bilo všeč in jel je kričati: „Kaj, zmazati se hočete!“ No Stefe je bistroumnejše glavoje; z neštetimi pardon klici, jo je pobral, a za njim Volta in ostali junaki. Ko so prišli že v precejšnjo oddaljšo, je Stefe zaječal: „Ježeš, al' smo se blamirali.“ Drvili so se naprej in kričali „Una volta, una volta“ al' smo se blamirali!

— **Na Turjaku** se je ustanovila oziroma oživela moška in ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda. Dne 20. t. m. priredi ustanovno veselico v gostilni „Pri Prajerju“ v Turjaku. Kakor se nam ustno poroča, nameravajo isti dan Sokoli izleteti v Turjak in morebiti tudi prirediti javno telovadbo. Izletnikom se nudi lepa prilika, da si ogledajo zgodovinsko znani grad Turjak. Priporočamo dvojno pot in sicer eno od potaje Škofljica skozi romantično želmajsko dolino, drugo iz Dobropolja ali Vel. Lašč skozi Trubarjevo rojstno vas Račico v Turjak. Ker je podružnica še mlada, tedaj priporo-

čamo sl. občinstvu, da blagovoli posetiti ustanovno veselico ter s svojo navzočnostjo pripomoči, da se prva veselica izvrši sijajneje v moralicnem kakor materialnem oziru.

— **1150 grozdov** ima trta nekega posestnika v Spodnji Šiški.

— **Pasji kontumac** je odpravljen v ljubljanski okolici v občinah Jezica, Moste, St. Vid, Horjul, Polhov gradec, Vrhnika, Tomišelj, Preserje, Iška Loka, Rudnik, Dobrunje in Dev. Mar. v Polju. Obstoji pa še pasji kontumac v občinah Brezovica, Dobrova, Log, Gornja in Spodnja Šiška in na Viču tudi, tudi v ljubljanski okolici.

— **„Lira“ — v spomin dr. Gustava Ipavca.** V Ljubljani je bil na Mali Šmaren 8. t. m. postavljen temeljni kamen prvemu slovenskemu slovstveniku Primožu Trubarju. Mesto Kamnik pa je ta dan popoldne poslalo spomin umrlega slovenskega skladatelja dr. Gustava Ipavca. V primerno okrašeni zdravilišni dvorani je priredilo I. slovensko pevsko društvo „Lira“ primerno slavlje. Bil je to koncert, sestojel iz samih Ipavčevih skladb, katere je pela „Lira“ z vso preciznostjo. Tudi mestna godba na lok je igrala po večini same Ipavčeve skladbe. Peli so sledeče zборе: Ladja, Danica, Planinska roža, Večernica, Slovenec sem in V mraku ter četvero pesmi: Oblačku, Lastovki v slovo, Tam za goro. Iz vseh pesmi je vel pristni narodni skladalni zlog, ki ga je umel navdahniti rajni dr. G. Ipavec. Občinstvo je z glasnim aplavzom sprejelo vse izvedene pesmi. G. učitelj Emil Adamič je poročal o dr. G. Ipavcu kot skladatelju. Z napeto pozornostjo je poslušalo občinstvo dobro zamišljeno poročilo in se z glasnim ploskanjem in dobro-klici zahvalilo g. E. Adamiču. Ker se je brat umrlega dr. G. Ipavca g. dr. Benjamin Ipavec iz Gradca zahvalil vsem čestilem rajnega, je g. E. Adamič sporočil to zahvalo vsemu občinstvu. — Pevsko društvo „Lira“ je s tem koncertom prvo poslovalo drag spomin umrlega dr. G. Ipavca in pokazalo, da ne goji samo petje, temveč tudi ve ceniti tiste, ki našim lepim pesmim vlijeajo čutečo dušo. Naj bi tudi ostala društva prosilavila primerno spomin dr. G. Ipavca ter pokazala, kakor „Lira“, da Slovenci ne pojemo samo radi, temveč da tudi slavimo naše odlične može. Po koncertu je bila mala loterija za prelepe — dobitke in končno večer zaključeno s plesom.

— **Umr v Škofljici.** Trgovec z lesom v Gumnišču pri Škofljici Jan ez Petrič je živel že dlje časa v prepripi s svojo ženo Nežo, ki je strastna pijanka. Ko je te dni prišel domov, je našel ženo zopet pijano. Seveda jo je pošteno ostel. To je ženo tako razburilo, da je pograbila dolgi kuhinjski nož in z njim navelila na nič zlega slutečega moža. Zadalma mu je dve smrtno nevarni rani, globoki okrog 5 cm. Prvi vbodilaj je Petriču prerezal vrat in mu rani pljuča, drugi sunek je šel skozi rebra in takisto dosegel pljuča. Ko je Neža Petrič videla, kaj je storila, se je takoj stremnila. Popihala jo je iz sobe in se skrila v mrvo, kjer so jo komaj našli. Janez Petrič je večeraj popoldne na ranah umrl. Njegovo ženo morilko so izročili sodišču.

— **Sekundarjevo mesto** je oddati s 1. novembrom v cesarice Elizabete bolnici v Novem mestu. Plača: 1000 kron, prosta hrana in stanovanje v bolnici. Slovenskega jezika zmožni doktorji vsega zdravilstva se na to službo opozarjajo s pristavkom, da je tozadevne prošnje vložiti do konca septembra t. l. pri načelnikstvu zdravstvenega zastopa novomeškega.

— **Košnja otave na Notranjskem** se je ravnokar pričela. Po solnčnih straneh je je vsled suše malo, po senčnih dolinah in travnikih pa se je bolje obnesla. Seveda je vse komaj tretjina do normalne letine. To velja zlasti za Logaški in Postojnski okraj.

— **V kranjski Sibiriji** in sicer jako nizko nad Ratečami je v noči od sobote na nedeljo sneg pobelil. Lastovnice so zdaj odletele. Ob Savi je mnogo rac in drugih močvirnic.

— **Zgodnji sneg.** Piše se nam iz Spodnje Stajerja dne 13. septembra: V noči od 12. na 13. septembra je po Pohorju in bližnjem gorovju prav do nižjih leg zapal sneg. Temperatura se je zdato znižala. Kaže se, da bomo imeli letos kmalu zimo.

— **Iz Vojnika** pri Celju se nam piše dne 12. septembra: Tukaj je umrl dne 11. septembra hipne smrti — od kapi zadet — gospod baron Manteuffel, 86 let star. Rajnik je bil ruski podanik nemškega pokolenja, a nam Slovincem vedno prijazno naklonjen. Bodi mu blag spomin!

— **Gospod profesor Ant. Kosi v Celju**, tako se nam piše stopi s 1. oktobrom t. l. v zaslužni pokoj. Profesor Kosi je skoraj ves čas služboval le na celjski gimnaziji, zadnja leta na tako zvani „slovenski“ gimnaziji. Bil je vedno odkrit prijatelj naši

slovenski mladini ter dobrohoteč ji učitelj. Mnogi njegovi učenci se ga gotovo še hvaležno spominjajo. Vrlemu možu želimo, da bi v krepkem zdravju preživel čas svojega počitka!

— **Na oreh je bil zlezal** 12letni Ivan Čotar v Gradišču nad Prvino. Deček je nabiral orehe, pri tem pa je bil neroden ter je padel z drevesa, vsled česar se je močno poškodoval po celem telesu.

— **Poročne obravnave v Mariboru.** Pri poročnih obravnavah v Mariboru, ki se začne 21. t. m. pridejo na vrsto sledeči slučaji: Dne 21. pismonoša Josip Wozu, uradno poverjenje in Marija Mavrič, požig; dne 22. Marija Krefl, detomoz; dne 23. Fr. Žibert, tatvina, sleparija in vlačugarsavo; dne 24. Jak. Hetzel, Andr. Wressnig, Jak. Stany in Ant. Trampusch, sleparija vsled požiga; dne 25. Jak. Klemenčič, uboj; dne 26. biši odgovorni urednik „Slov. Gospodarja“ Ferd. Leskovar zaradi razžaljenja v časopisu. Tožita ga urednik Vek. Spindler in Janko Lesničar iz Celja.

— **Glasbeno društvo „Zvezda“ v Kopru** priredi 20. t. m. ob 4. popoldnem koncert in ples v dvorani g. Babuderja. Pri tej priliki pričakuje društvo, da je s svojo udeležbo počaste vsi bratje Kranjci, koji se bodo one dni nahajali v Kopru.

— **Nova podružnica družbe sv. Cirila in Metoda** se je ustanovila za Turjak in okolico in je vlada pravila že potrdila.

— **Uboj.** V Pasji vasi pri Vidmu pri Krškem sta Pavel Strnad in Pavel Zorko tako pretepla posestnikovega sina Dobrajca, da je drugi dan umrl.

— **Jubilejna razstava umetnin** se je letos priredila v Celovcu ter je trajala ob dobrem posezanju občinstva od 10. avgusta do 10. septembra t. l. Iz Kranjskega sta poslala na to izložbo svoje umotvore slikarica Marija Fuchs iz Stenmol in kipar Franc Ozbič iz Ribnice. Prva je razstavila oljnati sliki „Češnjavo cvetke“ in „Tulipani“, a drugi „Potretno oprasje“ iz mavca. Obeh umetnikov dela našla so splošno priznanje.

— **Bralno in pevsko društvo „Toplice“** bode dne 20. septembra slovesno obhajalo 60letnico cesarjevega vladanja na Toplicah v gostilni pri mostu ob pol 8. zvečer.

— **Dolenjska podružnica „Prosvete“** je prejela od sedaj te-le podpore: Darovali so: Gosp. prof. Ivan Maselj 10 K, g. dr. Peter Defranceschi 5 K, c. kr. nadinžener g. Leon Bloudek 5 K, odvetnik g. dr. J. Šegula 5 K, odvetnik g. dr. V. Žitek 5 K, c. kr. okr. v. živnozdravnik g. Otmar Skalé 5 K, neimenovan 5 K, trgovec g. Karl Barborič 4 K, dež. sodni svetnik g. Blaž Dolinšek 4 K, dež. sodni svetnik g. Vajkard Gandini 3 K, c. kr. notar g. dr. Albin Poznik 3 K, gostilničar in posestnik gospod Karl Rosman 2 K, g. dr. Silvín Hrašovec 2 K, gospa Berta Vojska 2 K.

— **Italijanski konzularni agent** v Poreču, Angelo Danelon je podal demisijo, ki jo je italijanska vlada tudi sprejela.

— **Nemški knaraka nemščina.** Na Sp. Stajerskem so ljudje, ki so kar klasični, kadar rabijo nemščino. Na obrisu za neko hišo je zidarski mojster Bratsch v Celju napisal „Plan für einmaus werkling eines wein kölers in einem Worgebrüdn des Frau Josefa Stor in Tüchern — Anton Bratsch. Mauermeister. Kaj je neki mislil gosp. Bratsch s tem povedati?

— **V Logu pri Vipavi** so se imela sniti na Mali Šmaren goriška in vipavska katoliška društva. Vipavska so došla — goriška pa so poslala na shod tako piščo število „zavednih“ mož, da je bilo dr. Brečeljna strah ter se je opravičeval, da je njegova armada v — Mirnu. — General — brez armade! — Govorniki so se obče držali v mejah dostojnosti, le poslanec Lavrenčič se je jako neotesano spravil nad napredno učiteljstvo, nad tisto, ki ga je naučil brati in pisati, a ga žalibog ni moglo pravčasno naučiti potrebnih manir. Sploh pa od človeka, ki staršev ne spoštuje, tudi ni pričakovati, da bi spoštoval učitelja, svojega dobrotnika.

— **Slovenskim dragoncem** se ne godi dobro v Ločniku. Nahujskani Lahij jih izjavljajo in preganjajo, kjer morejo. Med hujskadi in napadalci je tudi regnikolska svojat. Sedaj mečejo tudi kamenje na dragonce, seveda iz zasede, iz oken. Dragonci morajo posegati k samoobrambi. Potem pa kričijo laški lumpje, da jih dragonci napadajo. Orožnika postaja v Ločniku je pomnožena, „bereitschaft“ imajo večkrat, ker se je bati izgredov. — Vojaska oblast naj se potegne z vso silo za to, da nehajo taki napadi na dragonce od strani laških divjakov.

— **Toča.** Predvčerajšnjim zvečer so se med Krašnjo in Lukovico na-

gloma raztegnili sivi oblaki in začela je padati toča, debela kakor lešniki, tako, da jo je bilo hipoma vse polno po cestah. Po polju je napravila mnogo škode.

Pazite na otroke! Mariborsko sodišče se je bavilo 11. t. m. z dvema slučajema nepaznosti staršev, vsled česar so utonili trije otroci. Oba slučajja sta se zgodila v ormoški okolici. Dne 13. julija sta padla v domačo, nezagajeno mlako dva otroka, stara po eno in dve leti oženjene Marije Srobotič ter utonila. Dne 6. julija pa je ponesrečila 15 mesecev stara hčerka omožene Marije Lah. V obeh slučajih je obsodilo sodišče nepazne starše v večdnevni strogi zapor.

Za Trubarjev spomenik je poslal povodom slovanskega časnikarskega shoda g. notar Ivan Plantan iz Bohinja 100 K izražajoč obžalovanje, ker se vsled bolezni ni mogel udeležiti slovanskega slavlja. Čast in hvala velikodušnemu dobrotniku!

Trubarjeve slike v barvni avtotipiji so došle. Dobivajo se pri tajniku „Društva slovenskih književnikov in časnikarjev“ v uredništvu „Slov. Naroda“. Posamni izvodi stanejo 3 K, po pošti 20 vinarjev več. Tisti, ki so slike že prej naročili, naj pošljejo denar, nakar se jim takoj vroče slike.

„Slovenec“ z dne 11. septembra št. 208 piše o blagoslovljenju nove Zajčeve votivne kapele v Dragi pri Beli cerkvi ter med drugim navaja, da je izvršil delo ljubljanski stavbenik Faleschini v polno zadovoljnost vseh ter v kras in ponos Beli cerkvi. Podpisani odklanjajo to hvalo in relikvo za sebe odločno in naznanjajo, da tega dela jaz nisem izvršil in zanje tudi nobene odgovornosti ne prevzamem. Faleschini.

Umrli je v Trstu večeraj popoldne bivši dolgoletni predsednik tržaškega deželnega sodišča dvorni svetnik Mihael vitez Urbančič.

Povodom cesarskih vaj na Ogrskem odklanjajo ogrske državne železnice sprejemanje tovornega blaga izvrzemi živino in lahko se pokvarjajoče stvari na in čez proge Czell-dömlök Szehesfehervar-Sarbojard Szehesfehervar. Jutasgyör Jutas Veszprem Jutas Dombovar p. čenši z 18. do včetega 21. kinavca. V istem obsegu odklanjajo tudi južna železnica na ogrski progi Budimpešta Zakany sprejem tovornega blaga od 17. tega meseca do 21. t. m. Vse imenovane pošiljke se tedaj v avstrijskih postajah že od 14. t. m. do včetega 20. t. m. ne sprejemajo.

Mednarodna panorama zopet otvorjena! Ta edini in najstarejši zavod svoje vrste se je zopet otvoril Pod Trančo, in sicer je razstavljena ta teden Koroška. Koroška ima obilico naravnih lepote, ki jih hodijo daljni tuji vsako leto obdivovat. Veliko pa je še pri nas ljudi, ki ne poznajo sosedne kronovine, njenih lepih jezer, impozantnih snežnikov ter ljubkih dolin. Sedaj je prilika za to, ker razstavljena serija obsega vse najlepše točke od slovenske Rožne doline do Velikega Kleka. Mednarodna panorama je po celem svetu priznana umetniško podjetje, ki uči, blaži in razvedruje, zato ne morejo z njo tekmovali novodobni zavodi, ki nudijo le hipno zabavo. Zato pa so drugod med rednimi obiskovalci vsi učenjaki, vzgojevalci, posebno pa učeča se mladina. V Ljubljani se je vsled vsakovrstnih konkurenco zadnje čase mednarodna panorama začela zanemarjati, a to bi bilo slabo znamenje za umetniško pojmovanje. To podjetje je tembolj tople priporočati, ker je v rokah mladega, navdušenega koroškega rodoljuba.

Neusmiljenost. V soboto je v Trnovem nek neusmiljeni fant navezal mački na vrat vrh, posem jo pa obesil na drevo. To mu pa še ni bilo dovolj. Brezsrčnež je začel ubogo žival nato še pretepavati, in sicer toliko časa, da je poginila. Ker so baje te zabave fantu že v navadi, mu jih bo izbila iz glave oblast.

Našel je užitniški paznik Andrej Vodusek denarnico z večjo vsoto denarja in jo oddal pri magistratu. — Natakariča Ivana Svetljevca je izgubila denarnico, v kateri je imela do 25 K denarja.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 15 Slovencev, 10 Hrvatov in 40 Macedoncev, nazaj je pa prišlo 190 Hrvatov in Slovencev. V Heb je šlo 62, v Inomost pa 40 Hrvatov. Na Dunaj se je odpeljalo 17 Kočevarjev.

Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 30. avgusta do 5. sept. 1908. Število novorojenec 24 (= 31,20‰), mrtvorojenec 1, umrli 26 (= 33,80‰), med njimi so umrli za ošpicami 1, za grižo 1, za jetiko 5 (2 tujca), vsled mrtvoda 1, za različnimi boleznimi 18. Med njimi tujcev 11 (= 42,30‰), iz zavodov 20 (= 76,91‰). Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: za grižo 1, za ušnom 2. Vsi trije iz dežele pripeljani v bolnico.

„Društvena godba ljubljanska“ koncertuje jutri zvečer pod

vodstvom g. koncertnega mojstra I. Marcuzzija v hotelu „Ilirija“. Začetek ob 8. zvečer. Vstop prost.

Drobne novice.

— **Narodni muzej kralja Sobieskega** so otvorili v soboto 12. t. m. povodom 225letnice, odkar je Sobieski pognal Turke izpred Dunaja.

— **Kolera v Petrogradu** se še vedno širi. V zadnjih dveh dneh so spravili v bolnišnice 115 za kolero obolelih.

— **Davek na vozne listke in zvišana poština v lokalnem prometu** se opustita — sevega ne v Avstriji, temuč na Nemškem.

— **Za olupšavo Berolina in za izpopolnitev higijeničnih naprav** zahteva magistrat 100 milijonov mark.

— **Umrli** je v Plznu grof Filip Stadion, zadnji svojega rodu.

Telefonska in brzojavna poročila.

Stavka veterinarcev. Dunaj, 15. septembra. Slušatelji živinozdravniške šole, katerih je 180, so sklenili, da prično s 1. oktobrom splošno stavko, ako se jim ne izpolnijo te-le zahteve: Izločitev živinozdravniške šole iz vojaške uprave, sistemiziranje posebnega referenta v naučnem ministrtvu in končno zgradba prikladnih prostorov za živinozdravniško visoko šolo. Ako bi stavka ne imela uspeha, so veterinarci sklenili zapustiti Dunaj in se vpisati na živinozdravniški visoki šoli v Lvovu.

Interparlamentarna konferenca. Zagreb, 15. septembra. Interparlamentarne konference v Berolinu se udeležijo ti-le Hrvatje: pl. Tomičić, Milan Roje, dr. Vinković, dr. Šurmin in St. Zagorac. Izmed narodnostnih poslancev na Ogrskem se udeležijo konference poslanci Mijo Polit, Stefan Pop in Bredeanu. V Berolinu je odpotoval tudi ruski poslanec Miljukov, ki se je nekaj dni mudil tukaj.

Konflikt s Srbijo? Budimpešta, 15. septembra. Listi poročajo, da je vojna uprava dala z vso hitrostjo armirati vojne monitorje »Maros«, »Körös«, »Litva« in »Szamos« ter jih odposlala na srbsko mejo, da križarijo po Donavi Savi. Iz te odredbe vojaške uprave sklepajo listi, da grozi krvav konflikt s Srbijo.

Novorojeni črnogorski princ. Cetinje, 15. septembra. Kneginja Natalija, soproga prince Mirka, je povila krepkega dečka. Knez Nikola ima sedaj zopet eno skrb manj, ker je s tem vsaj za sedaj rešeno vprašanje prestolonasledstva.

Povratak iz Bosne. Dunaj, 15. septembra. Danes se je vrnil s svojega informativnega potovanja po Bosni socialno - demokratski poslanec dr. Regeu. Baje je zbral zelo zanimiv material za delegacijsko zasedanje.

Cesar na vojaških vajah. Budimpešta, 15. septembra. Cesar se je danes ob polu 2. popoldne odpeljal k velikim vojaškim vajam v Veszprim.

Armadni nadzornik Uexhüll. Budimpešta, 15. septembra. Generalni nadzor. vojske grof Uexhüll se je poškodoval na roki, vsled česar se ne udeležijo velikih vojaških vaj.

Novi predsednik tržaškega nadsodišča.

Praga, 15. septembra. „Narodni Listy“ poročajo iz Trsta, da bo za naslednika dr. Gertscherja imenovan predsednik tržaškega deželnega sodišča Defacis. Defacis je bil svoječasno predsednik okrožnega sodišča v Gorici in je baje v vseh krogih priljubljen in spoštovan.

Sestanek Aehrenthala z Izvoljskim.

Dunaj 15. sept. Minister baron Aehrenthal je odpotoval v Bukovico na Moravskem, kjer se na gradu grofa Bertholda sestane z ruskim ministrom za zunanja dela Izvoljskim. Sporazum med češkimi strankami na Moravskem.

Brno 15. septembra. Med češkimi strankami na Moravskem se je doslej popolno sporazumljenje. Vse stranke bodo v deželnem zboru složno postopale. Za ravnatelja deželne zavarovalnice bo imenovan poslanec dr. Stránský.

Ministrski svet.

Dunaj 15. septembra. Danes je imel ministrski svet sejo pod predsedstvom barona Becka. Seje sta se udeležila tudi oba češka ministra dr. Fiedler in Prašek.

Svila za bluze

od 75 kr. do 11 gld. 35 kr. za meter — zadnje novosti! — Franko in že začarjeno na dom. Bogata izbira vzorcev s prvo pošto. — **Tovarna za svilu Henneberg, Zürich.** 6 90—3

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 206. Srednji srčni tlak 756-9 mm.

septem.	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C°	Vetrovi	Nebe
14	9. zv.	744.3	11.2	sl. jvzh.	del. obl.
15	7. zv.	743.8	6.4	sl. svzh.	jasno
	2. pop.	742.1	19.9	sl. jzh.	sk. jasno

Srednja včerajšnja temperatura 10.9° norm 15.0° Padavina v 24 urah 0.0 mm.

+

Josipina Terček roj. Dovč naznanja v svojem in v imenu svojih otrok Alojzija, Marije, Lenke Fanike in Dragana prežalostno vest, da je njen ljubi, neskončno dobi soproj oziroma oče, gospod

Kloziji Terček

poreznik v Brčki v Bosni

v starosti 60 let na izletu v svojo drago domovino včeraj na kolodvoru na Jesenicah naglo preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo jutri, v sredo, dne 16. septembra ob 5. uri popoldne z južnega kolodvora na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo služile v različnih cerkvah.

V Ljubljani, 15. sept. 1908.

Namesto vsakega posebnega naznanila.

+

(Namesto posebnega naznanila)

Žalostnim srcem naznanjajo podpisani vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je njih iskreno ljubljani soproj in brat, blagorodni gospod

Karel Rom,

hišni posestnik,

po kratkem trpljenju v ponedeljek, 14. t. m. ob 9. v 68 letu starosti, preživel s tolažili sv. vere blaženo v Gospodu zaspi.

Pogreb bo v sredo 16. septembra ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Poljanski nasip št. 14, na pokopališče pri Sv. Križu.

Svete zadušnice maše se bodo služile v več cerkvah.

Dragi pokojnik bodi priporočen blagemu spominu.

V Ljubljani, 15. sept. 1908.

Marija Rom vd. Gogala, rojena **Tachamernik**, soproga. — **Josip pl. Rom**, major v p., brat.

Iskreno zahvalo

izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za odkrita sočutja, ki so jih gojili z nami ob boleznih in izgubi našega ljubega očeta, oziroma soproga, strica in svaka, gospoda

Karla Dermelj,

nadučitelja v p. 3274

Posebno pa se še zahvaljujemo za poklonitev lepih vencev in za spremstvo rajnika k trajnemu počitku zastopniku cerkniške občine gosp. županu Fr. Šerkotu, onemu krajnega šolskega sveta v Cerknici g. Fr. Zagorjanu, cenj. učiteljsvu splošno, zlasti onemu okraja Logatec in tukajšnje gluho-nemnice, cenjeni rodbini Popovič in Milavec ter gospodični učiteljici Mariji Gale. Najsrčneje pa se zahvaljujemo slavnemu pevskemu odseku telovadnega društva »Sokol I«, ki je pomnožen s člani učiteljstva zapel tri ganljive žalostinke pod vodstvom gospoda Josipa Počivalnik.

V Ljubljani, 12. septem. 1908.

Žalujoči ostali.

Specerijska trgovina

s popolno opravo se takoj proda v Vodmatu.

Naslov pove upravnistvo „Slov. Naroda.“ 3277-1

Hišnik

se sprejme takoj pri stavbni tvrdki **Filip Supančič**, Bleiweisova cesta št. 18 v Ljubljani. 3275-1

Gostilna

v Ljubljani, z 2 sobama, se da v najem za november. Povpraša se v gostilniških prostorih. 3273-1

Kje, pove uprav. „Slov. Naroda“.

Mlle Marie Louise Bouchage née Française ouvre à partir du 1. octobre un cours de grammaire et conversation.

S'adresser Dunajska cesta št. 17. 3293-1

Več spretnih 3285-1

Ključavničarjev se sprejme

v Spodnji Šiški št. 167 pri **Franu Smoletu**, ključavničarju.

Velika soba

brez oprave, pripravna za pisarno ali kakega gospoda, s posebnim vodom, se odda za novemker na **Rimski cesti št. 6**, spodaj. 3288-1

Trgovski pomočnik

dobro izurjen prodajalec za trgovino z mešnim blagom in

učenec

iz dobre meščanske hiše in primerno vzgojo se sprejmeta takoj pri tvrdki **M. Elsner v Liti.** 3294-1

Zaznamek

dijaških stanovanj

se dobi

v uprav. „Slov. Naroda“.

Prostovoljno se proda.

Ker nameravam radi svoje visoke starosti opustiti lesno trgovino, prodam vse svoje

posestvo

v **Mojstrani (Dovje) št. 20**, namreč:

enonadstropna z gospodarskim poslopjem,

dve žagi ob stanovitni vodi (ena na turbino) —

vse v najboljšem stanju — in 170

oralov dobro gozda.

Natančneje se izve pri lastniku **Tomažu Zupanu.** 3276-1

Zahvala.

Za premnoge izraze tolažljivega sočutja in sožalja ob boleznih in smrti našega iskreno ljubljenega očeta oziroma starega očeta, brata in tasta, blagorodnega gospoda

cesarskega svetnika

dr. Gustava Ipavica

izrekamo tem potom najsrčnejšo zahvalo vsem prijateljem in znancem, vsem darovalcem vencev in vsem drugim, ki so v tako mnogobrojnem številu spremili dragega pokojnika k večnemu počitku.

Št. Jurij ob juž. železnici.

Žalujoči ostali.

Spretnega

stenografa

sprejme odvetnik **dr. Ivan Sket Gorici.** Plača po dogovoru. 3138

Absolventinja

trgovskega tečaja

spretna v pisanju na stroju, korrespondenci itd., zmožna obeh jezikov, želi primerne službe. Nastopi lahko takoj. 3187-

Naslov. v uprav. „Slov. Naroda“

Zidarski polji

ki je večš samostojno voditi stavbe se sprejme takoj pri **Ivanu Ogrin** oblast. konces. zidarskem mojstru **Karlovka cesta 5/I.** 3206-

Delež

narodnega, dobro vpeljanega podjetja, ki nese 10% čistega dobička, se proda zaradi družinskih razmer.

Pojasnila v uprav. „Slovenskega Naroda“.

Pariški nabiralec

kupuje stare denarje, stare delnice in srečke, lepo litografirane stare bakroreze, stare slike prot takojšnjemu plačilu. 3245-

Podrobno navedene ponudbe pod „Najden denar“ na upravnistvo „Slovenskega Naroda“.

Lepo, zračno

stanovanje

obstoječe iz 4, even. 3 sob in pritlik lin se odda za oktober ali za november. 3291-1

Pojasnila: **Cigalove ulice 3, III. nadstropje, desno.**

Kompanjon

ki more založiti 2000 kron, si lahko zasluži na dan do 30 kron brez nepornega dela. Lahko je vpokojen uradnik ali kaka dama, ki zna brati in pisati. 3292-

Dopisi pod „kompanjon“ na upravnistvo „Slovenskega Naroda“.

Hiša v Celju

na Graški cesti, dvonadstropna, ki donša mesečno 368 K, z vpeljanim vodovodom in plinovo razsvetljavo, polovica hiše še 8 let davka prosta.

se ceno proda.

Več pove upravnistvo „Slovenskega Naroda“.

3283-1

Trgovski pomočniki

galanterijske stroke in stroke igrač, ki se lahko izkažejo z dobrimi izpričevani in referencami, zmožni slovenščine in nemščine, se iščejo. Nemško spisanje prošnje naj se naslavlja na **trgovski gremij v Mariboru na Štajerskem.** 3218-1

Izurjen pisar in spreten strojepisec z enoletno sodno in dveletno notarijsko prakso, popolnoma večš slov. in nemškega jezika v besedi in pisavi, išče primerne

službe.

Ponudbe pod „Strojepisec 29“ na uprav. „Slov. Naroda“.

Naznanilo.

Usojam si slav. občinstvu naznaniti, da sem s 16 septembrom t. l. v najem vzel dobro znani **hotel Terscheck v Celju** in ga bodem pod imenom

hotel „Pri volu“

vodil v popolno zadovoljnost častitih obiskovalcev.

Častna fijkarija v hiši.

Z odličnim spoštovanjem

Jak. Trontelj,

hotelir.

3281

Avtomobil

znamka Mercedes s 4 sedeži se ugodno proda.
Kje, pove upravništvo „Slovenskega Naroda“.
3162-4

Dijaki

se sprejmejo pod primernimi pogoji na hrano in stanovanje.
Naslov v uprav. „Slov. Naroda“.
2913-9

Miss Farler, Miss Everitt come back from England and begin their lessons again on the 1. st. of October, in Dalmatinove ulice št. 5. — Poizve se pri gospe M. Tomanec na Dunajski cesti 25 od 15. septembra od 12. do polu 2. in od 27. sept. naprej ves dan. 3035 6

Eden ali dva dijaka

se sprejmeta na hrano in stanovanje v bližini II. drž. gimnazije.
Kje, pove iz prijaznosti upravništvo „Slovenskega Naroda“.
3249 3

Sprejme se dijak

na hrano in stanovanje. Mirna soba za študiranje s posebnim vhomom, v bližini realke.
Poizve se Gradišče 17, parter desno.
3261-3

Prodajalka

večša trgovine špecerijske in manufakturne blaga, išče službo na deželi. Vstop 1. oktobra.
3216-2
Cenjene ponudbe je poslati pod „prodajalka“ na upravništvo „Slov. Naroda“.

V najem se odda dobrodoča

stara trgovina

tik cerkve v prijaznem trgu ob železnici na Spodnjem Štajerskem, in sicer s 1. prosincem 1909
Več se izve pri g. Ani Tančič, Šmarje pri Jelšah.
3234 2

Mizarske pomočnike

za stavbno in pohištveno delo sprejme takoj
3200-3
JAKOB HOMOVČ mehanično mizarstvo v Cerknici.

Sprejmeta se v stalno delo

Kleparški pomočnik vajenec

pri Simonu Negru, kleparju v Postojni, podružnica v Cerknici.
3 80-3

H. Volk

v Šoštanju, Štajersko. Kemična pralnica

urejena z najnovejšimi stroji na par in elektriko se priporoča za snajenje vsakovrstnih oblačil i. t. d.
Cene primerno nizke
Delo solidno.
Za vse v snajenje izročene stvari se jamči.
3010-6

Prevzemnica oblek

za Ljubljano pri J. MAGDIČU krojaču

Miklošičeva cesta št. 10.

Dve gospodični

se sprejmeta na hrano in stanovanje. Klavir na razpolago.
Vpraša se v Gospodskih ulicah št. 4, I. nadst., desno.
3268-2

Učenec

se sprejme v večjo špecerijsko trgovino v Ljubljani.
3183-3
Izve se v uprav. „Slov. Naroda“.

Komí

21 let star, zmožen slovenskega, nemškega in italijanskega jezika, vojašine prost in z lepimi izpričevanji, išče službo v kaki ljubljanski špecerijski ali manufakturni trgovini. Ima lepo pisavo ter bi bil vporabljen tudi v komptuarju.
3207-3
Izve se izve pri uprav. „Slov. Naroda“.

Za konzorcij prve vrste, ki razpolaga z ogromnimi denarji,

kupujem proti takojšnjemu plačilu v gotovini gozdove, graščine, ruševine in prostosede vseh vrst, finančnim in dajem posojila tvojnicam, ustanavljam družbe, dajem posojila na elektriko vseh vrst, dajem denar za zidanje in posojila nanje in dovoljujem velike finančne kredite.
Natančne ponudbe pod Angleško-francoski sindikat na upravništvo „Slov. Naroda“.
3244-2

Prirodna arseno-železna voda
RONCEGNO
Posebno uspešna ter za slabokrvnost, kožne, živčne in ženske bolezni zdravniško priporočena. Domače zdravljenje (pitno zdravljenje) pripravno za vsak letni čas. Napredaj po vseh lekarnah in trgovinah z zdravilnimi vodami.
3280 1

3283 P 1/3 261

Oklic.

Na prošnjo gospoda Rudolfa Kokalj kot kuratorja Jakoba Killer iz Kranja se dovoljuje prostovoljna dražba sledečih posestev Jakoba Killerja za sledeče izklicne cene:

1. Dvornadstropne hiše št. 180 v Kranju, stavbna parcela št. 20, pripisana k vlogi št. 154 d. o. Kranj za izklicno ceno 16.000.
2. pritlične hiše (magacina pri kavarni Geiger v Kranju) stavbna parcela št. 30, pripisana k vlogi št. 254 d. o. Kranj za izklicno ceno 4000 K.
3. vile (hišice) št. 40 v Kokriškem predmestju v Kranju, stavbna parcela št. 327/2 z vrtoma paro. št. 327/1 in 328, pripisanih k vlogi št. 254 d. o. Kranj za izklicno ceno 7000 K.
4. Gozdov v Zg. Besnici paro. št. 887/27 in 887/31, tvoračih vlogo št. 203 d. o. Zg. Besnica za izklicno ceno 1600 K.

Za to dražbo določa se narok na

30. septembra 1908 dopoldne ob 9. uri pri tem sodišču v sobi št. 8.

Pod gorenjimi cenami se dražba ne vrši. Pogoji se smejo vpogledati pri sodišču. Uknjiženim upnikom ostanejo njih pravice pridržane ne glede na kupno ceno. Kupnina se bo porabila v odvrnitev uknjiženih dolgov.

C. kr. okrajno sodišče v Kranju, odd. II., dne 2. septembra 1908

„Glasbena Matica“ v Ljubljani.

Vpisovanje v glasbeno šolo

se bo vršilo 14., 15. in 16. septembra dopoldne od 9. do 12. in popoldne od 3. do 6. ure v društveni hiši v Vegovih ulicah št. 5.

Redni pook se prične 18. septembra. — Pogoji sprejema: 1. Društvenina staršev 4 K na leto; 2. vpisnina za vsakega učenca 2 K; 3. ukovina: a) za klavir, violino, violi, violončelo, kontrabas, flavto, klarinet, obojo, fagot, rog, trobento, fozavno ali harfo po 4 K na mesec; b) za solopetje po 8 K na mesec; c) za teorijo ali zborovo petje v šolskem zboru po 2 K na polletje; d) za pripravljalni tečaj zborovega petja po 2 K na mesec; e) za harmonijo po 2, odnosno 1 K na mesec; f) za kontrapunkt ali kompozicijo po 4 K na mesec; g) za glasbeno zgodovino po dogovoru.

3189-3

Odbor „Glasbene Matice“.

Kovačnica

v Ajdovščini na Primorskem se odda v najem z vsem orodjem in stanovanjem vred. Oglašajo naj se samo taki, ki imajo podkovsko šolo. Naslov pove upravništvo „Slov. Naroda“.
3212-2

Železna meterga

znatraj obita s cinkasto pločevino, dalje stroj za oblikovanje testa in 2 velika krušna vozova

dobro ohranjena, se proda po nizki ceni v Kancovi hiši, Bimaka cesta v Ljubljani.
3202-3

Garantirano pravo, pošteno naravno

istrsko vino:

Teran à 20 K 100 l
črni burgundec à 32 K 100 l
bell „ à 44 K 100 l

dalje 90 hl belega namisnega finnega vina 9 % jakosti, čisto belo, zeleno, za celo partijo 28 K 100 l postavljeno franko na postajo Montona. Šode za majhno partijo 200-400 l tudi na posodo. — Dobiva se pri posestniku Josipu Ritossa, Karolja v Istri.
3192 3

Mademoiselle Andrée Prévot

(Parisiense) - (Institutrice brevetée) prévient qu'elle sera de retour, à Ljubljana, le 16 Septembre, pour reprendre les leçons de français. — S'adresser tous les jours de 10 heures à Midi: hiša Kirbisoh, II. nadst., levo. 3205-2

Proda se lepa, majhna, nova

hiša z vrtom

nijamali ali brez njiv, kakor tudi z gozdom ali brez gozda. Lastnik vrši v njej več let urarsko obrt, na kar se opozarja gg. kolege. Proda se prostovoljno radi družinskih razmer. Cena se izve pri lastniku Valentianu Košmerlu, urarju na Vrhniki. 3238 2

300

vinskih sodov

od 300-900 litrov in od 1000 do 3800 litrov, v prav dobrem stanju, močne iz hrastovega lesa, odda po prav primerni ceni trdka

M. Rosner & Ko.

veležganjarna sadjevca v Ljubljani 3006-6
poleg Koslerjeve pivovarne

Dijaki

se sprejmejo pri učiteljski rodbini na hrano in stanovanje. 3269-2
Več se izve v Prečnih ulicah št. 2, II. nadst., v hiši, kjer je kavarna „Pua“.

Učiteljica francoščine

z državnim izpitom, želi poučevati ta jezik, kakor tudi igranje na klavir.
Več se izve v upravništvu „Slovenskega Naroda“.
3194 5

Lepo, zračno

stanovanje

z 2 sobama in pritliklinami se odda za november na Kongresnem trgu št. 4 v Ljubljani. 3172-2
Več se izve v prodajalni istotam.

— Prava istrijska —

vina.

Zaradi preobile zaloge se dobijo od Kmetске vinske zadruge v Buajah po nizki ceni od 56 litrov naprej belo vino liter po 26 vin. fini teran „ „ 21 „
Ceniki in vzorci brezplačno na zahtevanje. 2828-14

Cantina sociale cooperativa Buje (Istra).

Generalni agent

ki ima v slovenskih in nemških krogih znanje in ki dobro obvlada oba jezika, se išče za veliko že uvedeno življensko in otroško zavarovalnico, kjer je zaradi ugodnih, novih uvedb in nizkih premij lahko delati. Kavcije je treba 3000 K. Ugodna prilika za spretno inšpektorje, ki si lahko ustanove dosmrtno službo. — Takisto se sprejmeta 2 dobro uvedena inšpektorja. — Natančne prošnje z navedbo dosedanjih uspehov, o čemer se zagotavlja najstrožja tajnost. — Ponudbe pod: „W. D. 1324“ na naslov Rudolf Mosse, Dunaj, I., Seilerstätte 2.
3287 1

Oes. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. maja 1908. leta.

Obhod iz Ljubljane juž. žel.:

5-50 jutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica, d. ž., Trst c. kr. drž. žel. (ob nedeljah in praznikih do Trbiža).
7-05 jutraj. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica, d. ž., Trst c. kr. drž. žel., Beljak čez Podrožico, Celovec, Praga.
7-07 utraj. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
9-26 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.
11-38 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica d. ž. žel., Trst c. kr. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec.
1-05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
3-45 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica d. ž. žel., Trst c. kr. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.
7-10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
7-35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.
10-40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica d. ž. žel., Trst c. kr. žel., Beljak juž. žel., (čez Podrožico).

Obhod iz Ljubljane drž. kolodvor:

7-28 jutraj. Osebn. vlak v Kamniku.
2-05 popoldne. Osebn. vlak v Kamniku.
7-10 zvečer. Osebn. vlak v Kamniku.
10-50 ponoči. Osebn. vlak v Kamniku. (Samo ob nedeljah in praznikih.)

Obhod v Ljubljano juž. žel.:

6-56 jutraj. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Jesenice, Gorice, Trsta, Tržiča.
8-34 jutraj. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
11-22 predpoldne. Osebn. vlak iz Prage, Celovca, Beljaka juž. žel., čez Podrožico in Trbiž, Gorice d. ž. žel., Jesenice, Tržiča.
2-32 popoldne. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
3-56 popoldne. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Gorice d. ž. žel., Trsta d. ž. žel., Jesenice, Tržiča.
6-50 zvečer. Osebn. vlak iz Prage, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Jesenice.
8-37 zvečer. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
8-45 zvečer. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Trsta d. ž. žel., Gorice d. ž. žel., Jesenice, Tržiča.
11-50 ponoči. Osebn. vlak iz Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Trsta d. ž. žel., Gorice d. ž. žel., Jesenice.

Obhod v Ljubljano drž. kolodvor:
6-46 jutraj. Osebn. vlak iz Kamnika.
10-59 predpoldne. Osebn. vlak iz Kamnika.
6-10 zvečer. Osebn. vlak iz Kamnika.
9-59 ponoči. Osebn. vlak iz Kamnika. (Samo ob nedeljah in praznikih.)

(Odhodi in prihodi so označeni v srednje evropskem času.)

C. kr. ravnanstvo državnih železnic v Trstu.

Pozor krčmarji!

Kadar kupujete vino ali grozdje.

Stanujem v Poreču že mnogo let in poznam popolnoma tukajšnje razmere glede dobrih in manj dobrih vin in se zato priporočam vsem krčmarjem, naj se zanesljivo obračajo na me pismeno ali ustmeno, ker posredujem v vseh razmerah brezplačno.

3279-1

Martin Sreboth, trgovec Poreč, Istra.

Podružnica v Splitu.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Podružnica v Celovcu.

Del. glavnica K 2.000.000.

Stritarjeve ulice št. 2.

Rezervni fond K 200.000.

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po

4 1/2 %

Kupuje in prodaja vrednostne papirje vseh vrst po kulantnem kurzu.

Sadjarski in zelenjadni vrtnar

ki ima skušnje in prakso v požlahtnevanju dreves in trt in se lahko izkaže z dobrimi spričevali, dobi mesto na **Impolski graščini**. 3252-2
Ponudbe naj se pošiljajo na **graščinsko upravo Impolce, pošta Radna**.

Otvoritev jesenske in zimske sezone!
Popolnoma sortirana zaloga

za jesensko in zimsko sezono
In največja izbira moške in damske obleke ter
konfektije za dečke in deklice.

Čudovito nizke cene!

„Angleško skladišče oblek“
O. Bernatovič v Ljubljani, Mestni trg šte. 5.

Svoji k svojim!

Velika zaloga

Svoji k svojim!

Vsakovrstnega pohištva

od navadne do najfinejše vrste po najnižjih cenah.

PETER JERAJ

TRST, ulica Vincenzo Belini šte. 13

3171-8

ter vogal ulice Sv. Katarina.

Št. 1323.

3278

Oglas natečaja.

Okrajna bolniška blagajna v Splitu razpisuje natečaj za

mesto zdravnika-porodničarja

s sedežem v **Solinu** pod sledečimi pogoji:

I. Letna plača znaša 3000 K.

II. Prispevek za potne in prevozne stroške znaša 2000 K; oba ta doneska se plačujeta v mesečnih obrokih naprej v znesku 416 K 66 vin. na mesec.

III. Stevilo pripadajočih članov je ustanovljeno na 2000 duš; ako bi jih pa bilo več, se vračunijo razmerno na poedinega na temelju števila članov gori naznačenih.

IV. Zdravnik ima pokojninsko pravico kakor mestni uradniki.

V. Zdravnik mora poslovati s sedežem v Solinu in vsak dan prihajati v za zdravljenje odločen prostor in sicer v tvornici cementa v S. Kaju in v tvornici v Majdanu, kjer mora zdraviti tudi ostale člane, pripadajoče temu oddelku, mora pa tudi na njih domu zdraviti vse one člane, ki bi zaradi bolezni ne mogli priti na mesto, odmenjeno za pregledovanje bolnikov.

VI. Zdravnik je dolžan zdraviti vse bolezni; zdravnik kirurg-porodničar, ne da zahteva kako posebno nagrado.

VII. Vse one bolne člane, kjer zahteva njih bolezensko stanje ali pa druge okolnosti, mora zdravnik nakazati na bolnico.

VIII. Zdravnik mora brezplačno zdraviti vse člane in jih imeti v nadzorstvu po tiskanicah, ki mu jih da blagajnica.

IX. Potrebno je znanje srbohrvaškega in italijanskega jezika.

X. Nastopiti je službo na poskušnjo za obe stranki s **1. oktobrom 1908 in traja do 1. oktobra 1909**; odpovedati ali pogodbo ponoviti je treba tri mesece predno poteče letni rok, torej **1. julija 1909**.

XI. Prošnje, opremljene s potrebnimi prilogami, naj se dostavljajo podpisani upravi

v teku 14 dni

od dneva prijava tega oglasa.

Okrajna bolniška blagajna,

Split, dne 8. septembra 1908.

Upravitelj:
Miotto.

Učne knjige

za vse srednje in ljudske šole

v najnovejših odobrenih izdajah,

pisalne in risalne ter druge šolske potrebščine

v najboljši kakovosti in po zmernih cenah

priporoča

L. Schwentner

Prešernove ulice šte. 3 v Ljubljani.

3161-5

Klobuki se sprejemajo v popravo.

Posestvo

na prodaj!

V enem najlepših krajev Sp. Štajerske (letovišče) se prodaja pod ugodnimi pogoji posestvo, obstoječe iz lepe hiše, gospodarskega poslopja ter krasnega sadnega vrta, v obsegu 13/4 oralov, zasajenega z rodovitnim drevjem; vse v najboljšem stanju. Več se poizve iz prijaznosti pri tvrdki H. Suttner, Ljubljana. 3119-5

Ob pričetku šol

3236-3

priporoča svojo

velikansko
zalogo oblek

za dečke in deklice v vseh velikostih,

po najnižjih cenah.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice št. 9.

2716

Glavna zaloga v lekarni

31

Ub. pl. Trnkóczyja v Ljubljani.

Primarius
dr. V. Gregorič
Ljubljana

kronska ustna
voda

EUODIN

Zakonito varovano.

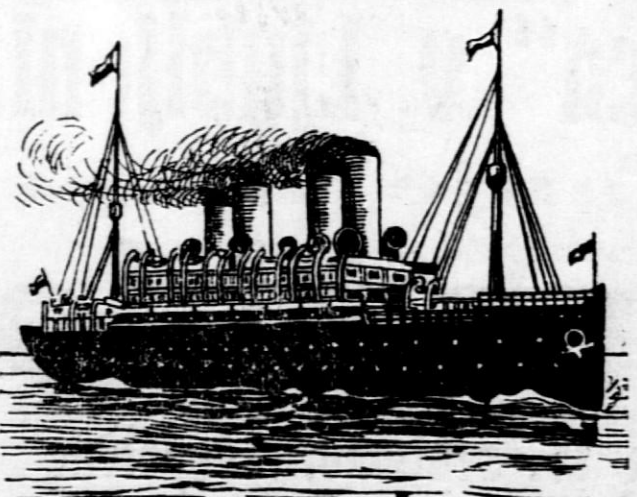
Specijalitet za kadičce.

10 do 15 kapljic v kozarec vode.

Cena 2 kroni.

Glavna zaloga v lekarni

Ub. pl. Trnkóczyja v Ljubljani.

Kdor hoče varno, mirno in hitro potovati, naj se obrne na od visoke o. kr. deželne vlade potrjenega glavnega zastopnika:

Fr. Seunig,
Ljubljana, Kolodvorske ulice 28

Odprava potnikov samo z najnovejšimi parniki „velikani“: 2343 11

Kaiserin Aug. Victoria, nosi 25.000 ton

Amerika 24.000 „

President Lincoln 20.000 „

President Grant 20.000 „

Voznja Ljubljana - Hamburg traja z nanovo uvedenimi direktnimi voznimi kartami, brez vsake menjave okroglo 1 1/2 dni, ter ima potnik pravico porabe brzoizskov po celi črti od Avstrijske meje (Eger) naprej.

Glavni učni tečaj za aspirante enoletnih prostovoljcev se je v „Prvem zagrebškem vojno-pripravljalnem zavodu“ te dni prišel.

Vpisovanje za ta tečaj je mogoče še do

3211-2

12. septembra 1908

po tem roku samo izjemoma in to po dogovoru.

Poblizje pri zavednem ravnateljstvu, Zagreb, Kukovičeva ulica 13.

Kavarna „ILIRIJA“

Ljubljana ■ ■ 3 minute od južnega kolodvora ■ ■ Ljubljana

2658 2

je vsak dan

vso noč odprta.

Šolske knjige

za ljudske in srednje šole,

učiteljske, licej, dekliško šolo,

za obrtne in strokovne šole

ima v najnovejših izdajah v zalogi

Narodna knjigarna v Ljubljani.

Najvišji sadovi

so dosegljivi

Ceres

jedilna mast

je nedosegljiva

po dobrem okusu in stanovitnosti, nizki ceni in slastnosti.

962-2

Knjigarna

Kleinmayr & Bamberg

v Ljubljani, na Kongresnem trgu šte. 2.

priporoča svojo

popolno zalogo

vseh na tukajšnjih in zunanjih učiliščih, zlasti na o. kr. I. in II. državni gimnaziji, na o. kr. državni gimnaziji z nemškim poučnim jezikom, na o. kr. višji realki ter na o. kr. moškem in ženskem učiteljskem, na mestnem dekliškem liceju in višji dekliški šoli tukaj, na zasebnih, ljudskih in meščanskih šolah uvedenih

šolskih knjig

v najnovejših izdajah in po najnižjih cenah.

Zaznamki navedenih knjig se dobivajo zastoj.

3213 3